

Zelta bumba Eiropas čempionātā

Vēsture atkārtojas pēc 10 gadiem

Latvijas plūdmales volejbolistes Tina Graudiņa un Anastasija Kravčenoka Maskavā finālā ar 2:0 (22:20, 21:19) uzvarēja polietes Kingu Vojtasiku un Katažinu Kocioleku, izcīnot zelta medaļas Eiropas čempionātā.

Iepriekšējo reizi Latvijas sievietes pāris Eiropas čempionātā uzvarēja 2009. gadā, kad zelta medaļas negaidīti izcīnīja Inguna Minusa un Inese Jursone. Graudiņa gaitas plūdmales volejbolā savulaik sāka tieši pāri kopā ar pieredzējušo Jursoni. Pusfinālā Graudiņa/Kravčenoka ar 2:1 (21:19, 19:21, 15:12) pārspēja turnīra devīto numuru – Lilianu Steineri un Elsu Makmilanu no Spānijas. Finālā neveiksmīgā pirmā seta sākumā mūsējās nonāca zaudētājos ar 1:5, bet labas Kravčenokas serves palīdzēja atgriezties spēlē, lai arī priekšā ar dažu punktu pārsvaru ilgi turējās Polijas duets. Kravčenokas labs māņu sitiens jau ļāva panākt neizšķirtu 18:18. Polietes vēl neizmantoja divas setbumbas, bet pašā seta galotnē Latvijas spēlētājas bija neapturamas.

Otrajā setā Tina un Anastasija veiksmīgi dažādoja spēli un uzbrukumā abas spēlētājas apliecināja prasmi teicami redzēt laukumu. Setā vidū Latvijas komandai palīdzēja gan veiksmes, gan Graudiņas lielisks bloks, pēc kuŗa rezultāts kļuva 15:12. Polijas pāris gan spēja rezultātu līdzsvārot 16:16, bet vairākkārt nodrebēja galotnē. Graudiņa/Kravčenoka Eiropas čempionātā nav zaudējušas nevienā spēlē – viņas uzvarēja gan visās trijās cīņās grupas kārtā, gan divās spēlēs izslēgšanas turnīrā, ko sāka astotdaļfinālā.

Pēc panākuma Graudiņa intervijā organizātoriem atzina, ka vēl līdz galam nespēj noticēt notikušajam un labāk to apzināties tikai nākamajā dienā. Latvijas spēlētājas arī pauda cerību, ka līdz nākamajam zeltam nebūs jāgaida 10 gadi.

11. augustā pēcpusdienā Graudiņa ar Kravčenoku atgriezās Rīgā, kur viņas sagaidīja daudz līdzjutēju. Starp sagaidītājiem bija sportistu ģimenes un draugi, bet Latvijas Volejbola federāciju (LVF) pārstāvēja organizācijas valdes locekle Linda Mežgailē. Eiropas čempiones sociālajā vietnē Twitter sveica arī Ministru prezidents Krišjānis Kariņš.

Tina un Anastasija gavilē // Foto: cev.eu

Latvijas sieviešu volejbola izlases galvenā trenere Inguna Minusa (no labās), Anastasija Kravčenoka, Tina Graudiņa un bijusī volejboliste Inese Jursone (no kreisās) lidostā Rīgā pēc Graudiņas un Kravčenokas uzvaras Eiropas meistarsacīkstēs plūdmales volejbolā Maskavā // Foto: LETA

“Vēl nezinām, kā ir būt slavenām. Vēl neesam slavenas. Ir patīkama sajūta, ka tavas darbības spēj izraisīt prieku citiem cilvēkiem. Pašas esam stāvējušas pie televizora un kliegušas par mūsu basketbolistiem, hokejistiem, plūdmales volejbolistiem, un tagad būt samainītās lomās, kad redzam, kā citi atrodas pie saviem televizoriem un kliedz par mums, ir tiešām fantastiska sajūta,” pēc sagaidīšanas lidostā par slavenību statusu teica Graudiņa. “Nejūtos slavena. Mēs tikai izdarījām to, ko mēs varējām, sagādājām prieku pašas sev un ļāvām citiem cilvēkiem priecāties par mums, par Latviju,” piebilda Kravčenoka.

(Vairāk par Eiropas čempionātu lasiet 12. lpp.)

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku*:

pa gaisa pastu no ASV

• par 6 mēn. EUR 186,-

pa parasto pastu no Latvijas

• 6 mēn. EUR 86,-

• 12 mēn. EUR 130,-

Ik gadu dāvanā –

Laika Mākslas kalendārs!

Samaksa: naudu ieskaitot

SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,

Konta nr.: LV80UNLA0050016243516,

ar piezīmi LAIKS un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

BL ilggadējais lasītājs Pēteris Cielavs ir izvēlējies pasūtīt un lasīt *Laiku*

Latvisko
norišu
kalendārs

2. lpp.

Latvija dienu
ritējumā

3. – 4. lpp.

Kārļa Streipa
un Sallijas
Benfeldes
komentāri

5. lpp.

Vai no SIF katla
tiks arī mums?

6. lpp.

Numura
intervijā –
Lolita Ritmane

7. lpp.

Jaunami
LaPa mūzejā

10. lpp.

Sporta
jaunumi

12. lpp.

LATVISKO NORIŠU KALENDĀRS

14. AUGUSTS

Deju kopas "Aurora" uzņemšana
Adrese: *Malminkatu 14 00101 Helsinki Finland*

Laiks: plkst. 19

Pievienojies deju kopai "Aurora"! Mēģinājumi notiek pirmo dienu vakaros Helsinkos. Koncertējam un piedalāmies festivālos gan Somijā, gan Baltijā un citur Eiropā, gan aizjūras zemēs!

Nāc uz rudens sezonas mēģinājumiem plkst. 19 – 21, Helsinku Vācu skolā, *Malminkatu 14*. Līdzī ņem sportiskus iekštelpu apavus, ērtu apģērbu un smaidu!

17. AUGUSTS

Valsts Prezidenta tikšanās ar tautiešiem Berlīnē

Cienītās dāmas, godātie kungi! Mīļie latvieši!

Šī gada 16., 17. augustā Berlīnē darba vizītē būs Latvijas Valsts Prezidents Egils Levits. Sestdien, 17. augustā, plkst. 16 Latvijas vēstniecībā Vācijā organizē Levita kunga tikšanos ar Vācijā dzīvojošiem tautiešiem. Tā norisināsies vēstniecības dārzā Berlīnē.

Būsiet laipni gaidīti uz pasākumu!

Lai nodrošinātu pasākuma sekmīgu norisi, mums ir svarīgi zināt viesu skaitu. Tamdēļ savu dalību lūdzam **pieteikt līdz 9. augusta** darba dienas beigām, nosūtot savu vārdu un uzvārdu uz vēstniecības e-pasta adresi: *rsvp.germany@mfa.gov.lv*.

19. AUGUSTS

Dokumentālo filmu vakars "The Baltic Way – 30"

Adrese: *Kauppakeskus REDI Kerros 3, Hermannin rantatie 5, 00580 Helsinki, Finland*

Laiks: no plkst. 18 līdz 20

Pirmdien Igaunijas, Latvijas un Lietuvas vēstniecības Somijā, atzīmējot 30. gadadienu kopš Baltijas ceļa, laipni lūdz visus interesentus uz dokumentālo filmu vakaru "The Baltic Way-30". Visām filmām būs subtitri angļu valodā.

Ieeja par brīvu.

Tā kā vietu skaits ir ierobežots, tad ierašanās pasākumā jāapstiprina līdz 11. augustam.

Dokumentālās filmas:

Balti tee (*The Baltic Way*). *Eesti Kroonika (Estonian Chronicle)* No. 18, 1989, dir. Ants Vill (10 min.)

Krustceļš (*Homeland*), dir. Juris Podnieks (64 min.)

Nepakartojamas Baltijos keļias (*Remarkable Baltic Way*), dir. Laura Paukštē, (26 min.)

Pasākumu organizē: Igaunijas, Latvijas un Lietuvas vēstniecības Somijā

24. AUGUSTS

Pasaku stunda bērniem Malmē, Zviedrijā

Pavasariņš sveiciens visām ģimenēm ar vēlmi vairāk laika veltīt lasīšanai kopā ar saviem bērniem latviski!

Dienvidzviedrijas Latviešu biedrība aizsāk jaunu nodarbību ciklu un laipni aicina vecākus ar bērniem (2 – 5gadi, bet vecākie brāļi un māsas arī var pievienoties) uz "Pasaku stundu" latviešu valodā.

Sestdienās no plkst. 11 – 12

• 28. septembrī

• 26. oktobrī

• 7. decembrī

Adrese: *Västra Hamnen bibliotēka, Mastgränd 4, 21177, Malmö*.

Pasākums DLB biedriem bez maksas, pārējiem – 50 kr par ģimeni (samaksa uz vietas ar SWISH)

P.S. Lūgums paņemt līdzī savu mīļāko grāmatu! Tiekamies!

29. AUGUSTS

3x3 Mini nometne Tervetē

Adrese: *98 Chemin Tervette, Grenville, Quebec J0V 1B0*.

Laiks: no plkst. 13 līdz 16.

Gatavojieties 3x3 Mini nometnei no 29. augusta līdz 2. septembrim Kvebekas Tervetē, Kanādas garajā nedēļas nogalē.

Būs vispusīga programma un nodarbības visai ģimenei un visām paaudzēm, kā arī iespēja baudīt skaisto Tervetes apkārtni.

Nāciet papildināt latviskās zināšanas, iepazīt jaunus draugus un veicināt latvisko kopību!

Tuvāka informācija un reģistrēšanās šeit: *www.tervete.org/latviski*

Uz redzēšanos Tervetē!

14. SEPTEMBRIS

Londonā notiks 2 dienu apmācības "Solis Tavas diasporas organizācijas attīstībā"

Eiropas latviešu apvienība (ELA) aicina latviešu kopienu pārstāvjus, kā arī individuālos interesentus pieteikties uz divu dienu apmācībām "Solis Tavas organizācijas attīstībā".

Apmācību mērķis ir stiprināt Eiropas latviešu diasporas kopienu kapacitāti caur zināšanu un prasmju iegūšanu no diasporas organizācijas dibināšanas līdz veiksmīgai projektu īstenošanai, veicinot diasporas kopienu savstarpējo sadarbību saītes stiprināšanai ar Latviju.

Mācības notiks šā gada 14. – 15. septembrī Lielbritānijā, Londonā, Lūtonā, viesnīcā "Holiday Inn London – Luton Airport", adrese: *Airport Way, LU2 9LF Luton, United Kingdom*.

Aicinām **jūs pieteikties līdz 2019. gada 15. augustam**, aizpildot anketu šeit: *http://ej.uz/piesakies_apmacibam*

!!! Piesakies laikus, jo šobrīd ir vakantas vēl tikai septiņas vietas! Detalizētāk par divu dienu apmācībām:

Apmācības vadīs eksperti no Latvijas ar ilggadēju pieredzi gan Latvijas, gan EEZ projektu īstenošanā, gan apmācību vadīšanā – Uldis Dūmiņš un Gunita Bērza. Par Latviešu svētdienas skoliņu veidošanu un attīstīšanu pieredzē dalīsies Latviešu Nacionālās padomes Lielbritānijā padomes loceklis, ELA prezidija loceklis Māris Pūlis. Apmācībās tiks izmantotas neformālās izglītības metodes, lielāku uzsvāru liekot uz praktisko darbošanos individuāli vai darba grupās.

Dalībniekiem piedāvājam iespēju:

• apgūt projekta izstrādi no idejas līdz realizēšanai, tai skaitā finanču plānošanu un atskaišu sagatavošanu;

• iepazīties ar diasporas organizācijām pieejamiem finansējuma avotiem;

• tikties ar pieredzējušu vieslektoru, lai dalītos pieredzē un uzzinātu par jaunu biedrību dibināšanu un latviešu svētdienas skoliņu atvēršanu un pieejamo finansējumu;

• apgūt praktiskas iemaņas organizāciju finanču plānošanā, mārketinga aktivitāšu veikšanā, biedru piesaistē un organizācijas kapacitātes stiprināšanā.

Dalībnieku līdzmaksājums 70 EUR/personai*.

No projekta līdzekļiem dalībniekiem tiks segti ceļa izdevumi

150,- EUR robežās, kā arī uzturēšanās, ēdināšanas un apmācību izdevumi.

Pasākuma programma ir pieejama šeit: *https://ej.uz/apmacibu_programma_UK*

Jautājumu gadījumā: e-pasts: *ela.projekts@gmail.com*

Tālrunis: +37129751732 (WhatsApp)

Informējam, ka apmācības var tikt fotografētas un filmētas un uzņemtais materiāls izmantots pasākuma un organizatoru publicitātes materiālos.

*Dalībnieku līdzmaksājumi pilnā apmērā tiks ieguldīti apmācību organizēšanā, nodrošinot projekta līdzmaksājuma izdevumu segšanu, kas nepieciešams projekta veiksmīgai realizēšanai.

Apmācības tiek organizētas projekta "Eiropas latviešu diasporas NVO kapacitātes stiprināšana" (projekta Nr.2019./LV/DP/04) ietvaros. Pasākumu finansē atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

3. OKTOBRIS

Koklētāju nometne "Kokles balss pasaulē" Driedorfā, Vācijā

Koklēšana, spēles prasmju attīstīšana, spēlēšanas tehnikas, improvizācija, tradicionālā dziedāšana, tautadziensmu stāsti, zaplēšana, muzicēšana, draudzēšanās mūzikā, sadziedāšanās, vakarēšana.

Diskusija: Es esmu latvietis. Latviskā identitāte un pilsoniskā apziņa.

Laiks: 3. – 6. oktobris

Vieta: *Kreisjugendheim Heisterberg, Am Weiher 2, 35759 Driedorf-Heisterberg*.

Grupas: pilnīgie iesācēji, mūžīgie iesācēji, jaunie koklētāji (12 – 18 gadi), prasmīgie spēlētāji

Meistarklases koklēšanā:

Laima Jansone – kokles virtuozē, etnomūzikoloģe, kokles vārda nesēja pasaulē. Spēlē dažādos žanros un tehnikās.

Valdis Muktupāvels – kokles spēles klasiķis, mākslas zinātnu doktors, LU profesors, viens no galvenajiem folkloras kustības virzītājiem Latvijā, grāmatas "Kokles un koklēšana Latvijā" autors.

Dina Liepa – folkloras kopas "Kokle" vadītāja. Neskaitāmi koklētāji savas prasmes ir apguvuši tieši pie Dinai.

Meistarklase tradicionālajā dziedāšanā:

Zane Šmite – etnomūzikoloģe, Jazepa Vitola Latvijas Mūzikas akadēmijas tradicionālās dziedāšanas pedagoģe, lieliskas balss īpašniece, vadījusi dziedāšanas meistarklases gan Latvijā, gan citur pasaulē.

Māra Mellēna – filozofe, Latvijas Stāstnieku asociācijas valdes priekšsēde, folkloras festivālu "Pulkā eimu, pulkā teku" un "Baltica" režisore.

Apmaksa par nometni – 65 eiro vai 55 eiro (ģimenes, jaunieši) par personu. Priekšapmaksā 50% apmērā pieteikšanās brīdī jāieskaita uz anketā norādīto kontu. Atteikuma gadījumā priekšapmaksā tiek atmaksāta vai nu gadījumā, ja atteikums iesniegts mēnesi pirms nometnes sākuma vai arī tad, ja vietu aizpilda kāds cits dalībnieks.

Pieteikšanās, aizpildot pieteikuma anketu **līdz 15. augustam**.

Nometni "Kokles balss pasaulē" finansē atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Līguma ID Nr. 2019.LV/DP/09/02.

Kalendārs tapis sadarbībā ar *latviešiem.com*

TEATRI **MAD**

MADteātris uzņem jaunus dalībniekus!

Šobrīd pieteikumus var sūtīt uz aktiermeistarības kursiem, kas notiek LATVIEŠU valodā (*pieejamas grupas arī somu un angļu valodā). Iepriekšēja pieredze teātra mākslā nav nepieciešama.

Esi drosmīgs, nāc iepazīsti sevi caur teātri!

Nodarbības latviešu valodā notiks sākot no 3.septembra, katru otrdienu pl.18:00-20:00, Arabianranta, Helsinkos.

Sūti savu pieteikumu līdz 23.augustam uz: madteatteri@gmail.com

Papildus informācija: **madteatteri.fi**
Vai zvanot uz +358 406628040

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Aicina uz akciju "Baltijas ceļam 30"

1989. gada 23. augustā Baltijas valstu iedzīvotāji izveidoja dzīvo ķēdi, lai paustu savu apņēmību atgūt neatkarību. Tajā iekļāvās arī Brīvības pieminekļi – latviešu tautas vienotības un brīvības simbolus.

Gan akcijas dalībnieki, gan tie, kuri toreiz Baltijas ceļā nestāvēja, ir atkal aicināti pulcēties pie Brīvības pieminekļa, lai kopā svinētu šī īpašā notikuma 30. gadskārtu. Būsim cits citam līdzās, lai klātienē izjustu trīs laikus – pagātņi, tagadni un nākotni – un apliecinātu, ka brīvība gan indivīdam, gan tautai un valstij ir nozīmīga ikvienā vēstures laika posmā!

Svinīgajā notikumā uzrunu teiks Valsts prezidents Egils Levits un Latvijas Tautas frontes pirmais priekšsēdis Dainis Ivēns, piedalīsies aktieris Jēkabs Reinis, dziedātāji Jānis Buķelis un Atis Ieviņš, reperis Ozols, spēlfilmas "Bille" galvenās lomas atveidojāja Rūta Kronberga, Garkalnes novada jauktais koris "Pa Saulei" (diriģents Jānis Ozols) un mūziķu grupa Kristapa Krievkalna vadībā. Režisors – Jānis Mūrnieks, scenogrāfs – Uģis Bērziņš, kostīmu māksliniece – Rūta Kuplā.

Par godu Baltijas ceļa 30. gadadienai

Latvijas Institūts 19. augustā prezentēs īsfilmu *Act Baltic Way*. Īsfilma būs paredzēta izplatīšanai tīmeklī, sarīkojumos, skolās, vēstniecībās un citur, kur pieminēs *Baltijas ceļu*.

Aina no filmas

1989. gada 23. augustā aptuveni divi miljoni Latvijas, Lietuvas un Igaunijas iedzīvotāju sadevās rokās, savienojot Baltijas valstu galvaspilsētas Tallinu, Rīgu un Viļņu, lai pieminētu 1939. gada 23. augustā starp Vāciju un PSRS parakstīto Molotova-Ribentropa pakta un vienam otru stiprinātu cīņā par kopīgu mērķi – Baltijas valstu neatkarības atgūšanu.

Īsfilmas radošā ideja balstās uz iespēju vārdu salikumu *Baltic way* tulkot arī kā "Baltijas stils". Filmas rosina domāt, ka *Baltic way* darbotos šodien – politikā, sadzīvē, attiecībās un citur. *Act Baltic Way* ir aicinājums uz apzinātu rīcību šodien, – laikā, kad protesta jēdziens pasaulē arvien biežāk saistās ar agresiju, grautiņiem, teroraktiem vai citām negatīvām izpausmēm, ko redzam dzīvē vai ziņās. Filma tapusi, pateicoties lie-

lajai atsaucībai – vairāk nekā 60 cilvēku piekrita piedalīties šajā projektā idejas, nevis atalgojuma dēļ. Īpašs paldies atsaucīgiem cilvēkiem ar kustību traucējumiem, kuri pārvarēja grūtības, lai ierastos uz filmēšanu, kā arī skolēniem, kuri ziedoja savas vasaras brīvdienas.

Baltijas ceļa gadadienu svin Indijā

Baltijas valstu vēstniecības sadodas rokās, atzīmējot *Baltijas ceļa* 30. gadadienu Indijā. 6. augustā Latvijas, Lietuvas un Igaunijas vēstniecībās Indijā uzsāka *Baltijas ceļa* 30. gadadienas svinības, pulcējot Baltijas valstu draugus Indijas vārtu pakājē, Radžapatas bulvārī. Svinību laikā tika veidota ziedu mandala Latvijas, Lietuvas un Igaunijas karogu krāsās, kā arī klātesošie simboliski sadevās rokās un vienotās dziesmā "Atmostas Baltijā".

Baltijas valstu vēstnieki savās uzrunās uzsvēra to, ka *Baltijas ceļš* simbolizē vienotību centienos pēc brīvības, kas starp trīs tautām strāvoja 1989. gada 23. augustā un ir pamats ciešai draudzībai šodien.

Latvijas vēstnieks Artis Bērtulis norādīja uz to, ka *Baltijas ceļš* ir lielisks piemērs tam, ka mazas nācijas ar stipru gribu var sasniegt lielus mērķus, un akcentēja nepieciešamību turpināt tiekties pēc jauniem ideāliem un sapņiem.

Baltijas ceļš tāpat kā Indijas neatkarības kustība turpina iedvesmot nevardarbīgu tiekšanos pēc demokrātiskām vērtībām un brīvības.

Latvijas armijas Kara flotei – 100 Valsts prezidents: Latvijas Jūras spēkiem ir nozīmīga loma valsts aizsardzības spēju stiprināšanā.

Savus dibināšanas svētkus sāk svinēt tie, kuri sargā Latvijas gandrīz 500 kilometru gaŗo jūras robežu. Ar militāro kuģu parādi 9. augustā atklāja Latvijas armijas Kara flotes Simtgades svinības. Uz Jūras spēku stāba un apgādes kuģa *Virsaitis* klāja bija armijas vadība, sauszemes un gaisa spēku pārstāvji un ārvalstu militārie atašeji. Valsts prezidents ir valsts bruņotā spēka augstākais vadonis, un šī bija pirmā militārā parāde, ko pieņēma Egils Levits. Kara flotes Simtgades godināšanas gājienā sāka seši Latvijas kuģi – mīnu meklētāji un patruļkuģi. Kopumā Latvijas Jūras spēkiem ir 18 kuģi.

"Jāuztur sava kaujas gatavība, jāmeklē un jāiznīcina minas... Jāgatavo cilvēki aktīvākai karadarbībai. Otrs svarīgais miera laika uzdevums ir atbalsts civilajai sabiedrībai. Mēs novērojam, kas notiek jūrā. Mēs nodrošinām meklēšanas un glābšanas operācijas uz jūras. Valsts vides dienesta zvejas kontroles pārbaudes palīdzam nodrošināt," pastāstīja Jūras spēku komandieris, flotiles admirālis Ingus Vizulis.

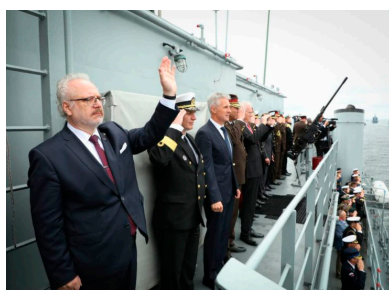
Svinīgā ziedu nolikšanas ceremonija pie Brīvības pieminekļa par godu Latvijas armijas Kara flotes Simtgadei // Foto: LETA

"Pasaule mainās, un līdzīnās arī Jūras spēki. Kuģi aprīkoti ar modernām tehnoloģijām un sistēmām. Jūras spēku militārās spējas ir līdzvērtīgas NATO partnervalstu kuģiem. Mūsu kuģi ir gaidīti alianses operācijās un mācībās."

"Kuģis ir kā tāda viena liela ģimene ar savu personālu. Es to vienmēr pielīdzinu labam Šveices pulkstenim, kur katram komandas loceklim ir savs uzdevums, strādā kā mazais zobratīņš, kad visi pilda funkcijas teicami," skaidroja Jūras spēku Mīnu kuģu eskadras komandieris Gvido Ļaudups. Parādē piedalījās arī sabiedroto valstu kuģi.

Par godu Latvijas armijas Kara flotes Simtgadei Rīgas pasažieru termināla pietātnē bija apskatāmi Latvijas armijas un sabiedroto valstu Kara flotes kuģi // Foto: LETA

Valsts prezidents Egils Levits piedalās Latvijas armijas Kara flotes Simtgades svinībās

Uzrunājot Latvijas Jūras spēkus, Egils Levits uzsvēra: "Jūras spēkiem ir nozīmīga loma valsts aizsardzības spēju stiprināšanā, jo neatkarīgi no starptautiskās situācijas valsts nevar pastāvēt bez spēcīgas aizsardzības sistēmas. Latvija atzinīgi novērtē Jūras spēku darbu, profesionalitāti un patriotiskumu. Ikviens Latvijas iedzīvotājs var uz jums palauties un justies droši savā valstī, jo jūs spējat nodrošināt tās aizsardzību ne tikai Latvijas teritorijā, bet arī ārpus Baltijas jūras ūdeņiem, sadarboties starptautiskās misijās ar NATO partneriem. Tas prasa ārkārtīgi augstu sagatavotību, par ko esmu jums pateicīgs. Latvijas valsts jūs godā un ciena." Pēc uzrunas Valsts prezidents Jūras spēku karoga kātā iedzina sudraba naglu un novēlēja godam atzīmēt nozīmīgo notikumu.

Latvijas Jūras spēki tika dibināti 1919. gadā, bet atjaunoti 1991. gadā līdz ar Latvijas valsts neatkarības atgūšanu. Militāro kuģu parādē piedalījās seši Latvijas Jūras spēku kuģi, kā arī sabiedroto valstu jūras spēku kuģi no Zviedrijas, Somijas, Vācijas, Igaunijas, Lietuvas un Polijas.

Zviedrijas korvetes *Helsingborg* leitnants Ingebriks Sjevīks pastāstīja, ka kuģis ir maskēšanās raķešu korvete, kas uzbūvēta šā gadsimta sākumā. Kuģis var darboties arī kā zemūdene, un tam ir torpēdas. Sjevīks uzsvēra, cik būtiski ir, lai visas Baltijas jūras valstis ir sabiedrotie. Patlaban cieša sadarbība aizsardzības jomā notiek gan starp flotes virsniekiem, gan kuģiem, ir kopīgi treniņi. Tāpat notiek arī kopīgas operācijas Baltijas jūrā. "Protams, situācija Baltijas jūrā ir būtiski mainījusies, tāpēc mums kļuvis vēl jo vairāk svarīgi būt vienotiem un darboties," sacīja Sjevīks.

Valsts prezidents Egils Levits Rīgas pili tikās ar aizsardzības ministru Arti Pabriku, lai apspriestos par dažādiem Latvijas aizsardzības tematikas jautājumiem. Sarunā Egils Levits augstu novērtēja Nacionālo Bruņoto spēku (NBS) spējas un sadarbību ar partnervalstīm un sabiedroto spēkiem, pauzot lepnumu par Latvijas NBS.

//Foto: Valsts prezidenta kanceleja

Egils Levits puda gandarijumu, ka jau pirmā savas prezidentūras mēneša laikā ir ticies gan ar Militāro padomi, gan apmeklējis Zemessardzes 3. Latgales brigādes mācības, gan saticies ar starptautisko operāciju veterāniem un viņu bērniem. Prezidents izteica atbalstu Zemessardzei un Jaunsardzei, atzīmējot, ka tās ir būtiska daļa no pilsoniskās un demokrātiskās Latvijas sabiedrības.

Jāstiprina latviešu valodas lietojums sabiedrībā

Valsts prezidents Egils Levits uzsver nepieciešamību stiprināt latviešu valodas lietojumu sabiedrībā, informēja Valsts prezidenta kanceleja. Prezidents tikās ar Latviešu valodas un literatūras skolotāju asociācijas valdi, lai pārrunātu latviešu valodas pozīcijas toposajā "Skola2030" mācību saturā un iespēju stiprināt latviešu valodu valstiskā līmenī. "Latviešu valodas kā vienīgās valsts valodas loma ir jāstiprina ne tikai mācību saturā, bet arī jārūnā par tās lietojumu sabiedrībā. Absurda ir situācija, ka valsts valodas lietojuma līmenis ir 60%. Latviešu valoda ir mūsu valsts simbols, kas ir jālolo un jāstiprina ilgtermiņā, jo spēcīga Latvijas pamats ir stabila, literāri bagāta latviešu valoda," uzsvēra Levits. Prezidents interesējās par to, kā norit Valsts izglītības un saturu centra (VISC) īstenotā pro-

jekta "Skola 2030" ieviešana, cik liela loma mācību saturā atvēlētā latviešu valodai un cik sekmīga ir VISC komunikācija ar skolām un pedagogiem, kuri nav tieši iesaistīti projekta izstrādes darba grupā.

Drukāto mediju pieejamība visā Latvijā ir demokrātijas jautājums

Valsts prezidents Egils Levits sarunā ar Latvijas Preses izdevēju asociācijas pārstāvjiem Guntaru Kļavinski un Māri Anču izteica stingru atbalstu tam, lai visā Latvijā cilvēkiem par saprātīgu cenu būtu pieejami drukātie mediji, un tas ir konstitucionāls jautājums. "Sarunā ar lēmumu pieņēmējiem es stingri norādīšu, ka šis nav komerciāls jautājums, bet gan Latvijas kopējās informētības telpas jautājums un konstitucionāls jautājums," sacīja Egils Levits.

// Foto: Valsts prezidenta kanceleja

Kā jau ziņots, preses izdevēji ir saskārušies ar problēmu par drukātās preses piegādēm, jo *Latvijas Pastam* pagaidām nav piešķirts valsts finansējums drukātās preses piegāžu kompensēšanai. Prezidents interesējās par asociācijas redzējumu uz ilgtermiņa risinājumu iespējām, atzīstot, ka aktuālajai problēmai par drukātās preses piegādes kompensēšanu būtu jāatrod pagaidu risinājums, bet starplaikā jārada stratēģisks ilgtermiņa risinājums.

Satiksmes ministrija (SM) atradusi preses piegādēm nākamgad nepieciešamos 3,7 miljonus eiro, pēc valdības koalīcijas sadarbības padomes sēdes 12. augustā sacīja satiksmes ministrs Tālis Linkaits (Jaunā konservatīvā partija). Valdības koalīcijas sadarbības padome atbalstīja SM piedāvāto risinājumu – trūkstošos līdzekļus šim vajadzībām ņemt no elektroenerģijas iepirkumam paredzētās naudas. "Preses piegādētāji var neuztraukties. Visi līdzekļi, kas paredzēti preses abonēšanas un piegādes atbalstīšanai – tie budžetā tiks iekļauti. Un vilcienu iepirkumu tas nekādā veidā nekavēs," sacīja Linkaits.

Cik tautiešu šogad atgriezušies dzimtenē no ārzemēm?

Šā gada laikā līdz jūnijam par iespējām atgriezties Latvijā informētas 774 ģimenes, 223 cilvēki Latvijā ir atgriezušies, informēja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. 11. augustā apstiprināja 200 dienas, kopš darbu uzsāka Artura Krišjāņa Kariņa vadītā valdība un vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Juris Pūce (AP!) informēja par paveikto un iecerēto. Latvijā tiek turpināts remigrācijas projekts "Reģionālās remigrācijas koordinators", un šā gada laikā līdz jūnijam par iespējām atgriezties Latvijā informētas 774 ģimenes, 223 cilvēki Latvijā ir atgriezušies. (Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Pagājušajā gadā pirmo reizi Latvijā tika sniegts atbalsts – granta veidā – remigrantiem saimnieciskās darbības uzsākšanai un īstenošanai. Ministrs uzskata, ka šāds atbalsts ir spēcīga motivācija atgriezties Latvijā. Lai sniegtu atbalstu turpmāk, bija nepieciešams aktualizēt un precizēt spēkā esošo normatīvo regulējumu, kas nosaka šī atbalsta īstenošanas, novērtēšanas un financēšanas kārtību.

VARAM valdībai piedāvās karti ar 36 pašvaldībām

Uz konsultāciju laikā veiktajām pārrunām ar pašvaldībām Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) nolēmusi jaunajā pašvaldību kartē izveidot vēl vienu novadu, žurnālistiem pastāstīja ministrs Juris Pūce (AP). Līdz ar to pašvaldību skaits no 119 tiktū samazināts līdz 36, nevis 35, kā tika plānots sākumā.

Juris Pūce

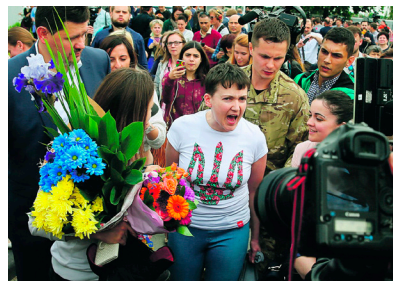
Pūce norādīja, ka izmaiņas skars Pierīgu, taču atteicās nosaukt, kurās tieši pašvaldībās. Pēc viņa teiktā izmaiņas plānā ieviestas, balstoties uz pašvaldības ierosinājumiem. “Novērtējam iedzīvotāju dinamiku, skaita pieaugumu, izpētījām detalizētāk viņu pārvietošanos un esam pārliecinājušies, ka ir iespējams izveidot jaunu modeli. Tomēr visi kritēriji ir saglabāti, kā noteikts sākumā,” teica Pūce. Ziņojums nākamnedēļ tiks iesniegts izskatīšanai valdībā, un to plānots saskaņot ar valsts iestādēm un Latvijas Pašvaldību savienību. “Līdz saskaņošanai valdībā tīri teorētiski korekcijas vēl var būt, bet visas izmaiņas ieviesīsim tikai tad, ja tās būs datus balstītas,” sacīja ministrs. Latvijas Pašvaldību savienības, kā arī Pierīgas pašvaldību apvienības pārstāvji aģentūrai LETA sacīja, ka par VARAM ieceri pagaidām informēti nav un nezina, kurās pašvaldībās varētu skart ministrijas iecerētās izmaiņas.

Plašsaziņas līdzekļu apskatnieku ieskatā Ministrs Juris Pūce Latvijas vēsturē varētu ieiet ar apzīmējumu “Lielais apvienotājs”, ja vien viņam izdotos novest līdz galam iesāktu novadu reformu. Jāatzīst, tas iesākums, kādu viņš veicis, nav bijis pa spēkam nevienam no viņa priekšgājējiem. Dažu mēnešu laikā paspējis piedāvāt 35 novadu karti ar ciešāmu, kaut apstrīdamu pamatojumu. Nepilnos trīs mēnešos 30 tikšanās reizēs ticis ar 947 pašvaldību deputātiem (63% no kopskaita). Plānotas vēl 60 tikšanās.

Ukrainas nacionālā varone Nadija Savčenko atpūšas Jūrmalcīemā

Bijusī Ukrainas armijas pilote un nacionālā varone Nadija Savčenko, kas pērn tika apsūdzēta uz-

brukuma parlamentam plānošana un aprīlī atbrīvota no apcietinājuma, ieradusies atpūsties Latvijā. Par to viņa savus atbalstītājus informēja sociālajos tīklos, publicējot vairākas fotogrāfijas un pat rakstot latviešu valodā.

Nadija Savčenko pēc atbrīvošanas no apcietinājuma

Pie fotogrāfijām, kurā viņa pozē pie Jūrmalcīemā zīmes un kopā ar kādu ģimeni, viņa publicēja visai gaļu ierakstu gan ukraiņu, gan krievu, gan latviešu valodā par Latvijā aizvadīto laiku. Lai gan teksts latviešu valodā bija manāmi kļūdains un aizgūts no tiešsaistes tulkošanas rīka, Savčenko tik un tā bija centusies to padarīt saprotamu arī latviešiem.

Kur ģimene – tur mājas

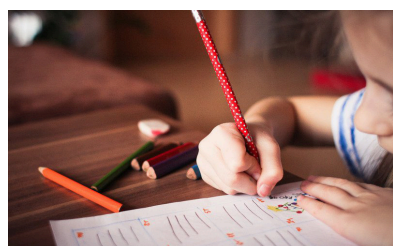
Tuvajos Austrumos starp Āziju un Afriku atrodas Arābijas pussala, kuras rietumos, Persijas līča krastā – Katara. “Tas jau nav tālu, tikai deviņu stundu lidojums” – teic SANDIJS BAŠKEVICIS, kurš ar ģimeni – sievu Rūtu, dēlu Krišu (12 g.v.) un meitām Paulu (14 g.v.), Māru (9 g.v.), Annu Līnu (7 g.v.) ārpus Latvijas dzīvo kopš 2011. gada. Viņi ar sievu ir skolotāji un strādā starptautiskā skolā. Viņš ir sākumskolas sporta, bet sieva – pirmskolas vadības skolotāja.

Ģimene trīs gadus dzīvo Kataras galvaspilsētā Dohā. Pirms tam viņi divus gadus bija Bangladešā un vēl divus – Pekinā, Ķīnā. Reiz mēģinājuši arī atgriezties Latvijā, bet izdevies tikai uz vienu gadu. Sandijs Baškevics un viņa ģimene piedalījās 3x3 saietā Vecpiebalgā.

Somijā radīta “antistresa” skola

Keravas pilsētā Somijas dienvidu daļā uzbūvēta “antistresa” skola. Arhitekti un dizaineri centušies radīt bērniem un darbiniekiem patīkamāku vidi, kas palīdz mācību procesā.

Skola projektēta, ņemot vērā zinātnieku pētījumus par cilvēka smadzeņu un maņu organu darbību. Dizainere Margita Sjerrosa centusies izmantot mierīgas krā-

sas, kas ļauj cilvēkiem vieglāk koncentrēties, atpūsties vai saziņāties.

Šim mērķim pakārtota arī telpu uzbūve. Telpu izmērus var izmainīt ar stikla starpsienu palīdzību, kas ļauj radīt plašuma un labākas pārredzamības sajūtu.

Saņem dāvinājumā rakstnieces privātās mantas

Zentas Mauriņas piemiņas istabās Grobiņā 15. augustā, dienā, kad Zentas svin vārda dienu, notika pasākums “Svinības pie Zentas galda”. Centrālais notikums šajā pasākumā bija svinīga dāvinājuma nodošana. Vairākas lietas, kas piederējušas Zentai Mauriņai, atceļojušas no Vācijas. Arī plašu atskaņotāju ir viens no dāvinājumiem, kas tagad glabāsies Zentas Mauriņas piemiņas istabās, stāsta vadītāja Maija Rolava. Iekārta ir ļoti laba stāvoklī, tāpēc tā lieliski kalpos piemiņas istabu vajadzībām. Dāvinājums nāk no Vācijā dzīvojošās Haidelores Heringas, kurā savulaik desmit gadus strādājusi pie Zentas Mauriņas, organizējot viņas lekcijas. Viņa Mauriņas piemiņas istabām dāvinās arī citas rakstnieces privātās mantas. “Mums šobrīd ir seši priekšmeti – galds un arī šis lielais Siemens radio ar plašu atskaņotāju. Zenta Mauriņa bija kaislīga mūzikas mīļotāja, turklāt viņai piederēja milzīga plašu kolekcija. Mūziku viņa klasificē atbilstoši savam emocionālajam stāvoklim. Viņa rakstīja, ka mūzika viņai ir kā dziedināšana,” stāsta Rolava.

Zentas Mauriņas piemiņas istabu vadītāji Maijai Rolavai ir plašas zināšanas un dziļa pietāte pret rakstnieces dzīves gājumu un tām gara dāvanām, ko nākamajām paaudzēm atstājusi Zenta Mauriņa, turklāt tieši Grobiņai viņas dzīvē ir liela nozīme.

Latvijas koriei panākumi Eiropas košu olimpiādā

Šogad Eiropas IV košu olimpiādā piedalījās 171 koris no 47 pasaules valstīm, kopumā 6300 dalībnieku. Pirmā Eiropas košu olimpiāda notika Rīgā 2014. gadā, bet nākamgad olimpiādas mājvieta būs Beļģija. Ļoti veiksmīgi startēja Latvijas kori olimpiādā, kas šogad norisinājās Zviedrijas pilsētā Gēteborgā. Bērnu košu kategorijā Ogres Cielaviņa ieguva zelta medaļu, bet Valmieras Sol-LaRe” čempiona titulu un kvalificējās nākamajai Grand Prix kārtai, kurā ieguva zelta medaļu.

Ar plašu svētku programmu Simtgades svinības uzsāk Latvijas Nacionālā bibliotēka

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Tikai gadu jaunāka par Latvijas valsti, bibliotēka piedzīvojusi krāšņu gadsimtu, un tagad nosaukums Latvijas Nacionālā bibliotēka lieliem burtiem rotā valsts gal-

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

ĪRIJA. 2. augustā Latvijas vēstniecība Īrijā apmeklēja *ConTempo* kvarteta un jaunā latviešu pianista Didža Kalniņa koncertu “No klasikas līdz romantikai” Dublīnas Nacionālajā koncertzālē. Koncerts, kurā tika atskaņota J. Haidna un R. Šūmaņa mūzika, bija pilnībā izpārdots un izpelnījās milzīgu publikas atzinību. Didzis Kalniņš ir studējis Latvijas Mūzikas akadēmijā un mācības turpinājis Itālijā. Šobrīd jaunais latviešu mākslinieks raksta doktora darbu par latviešu komponista Jāņa Medīņa daiļradi Īrijas Karaliskajā Mūzikas akadēmijā, apvienojot to ar aktīvu koncertdarbību.

• Latvijas vēstniecības Īrijā darbinieki, atbalstot Īrijas Latviešu nacionālās padomes projektu, viesojās latviešu jauniešu vasaras nometnē *Donore, Co. Meath*. 7. augustā padomniece Edīte Medne un 3. sekretāre Ilze Melgalve 21 jauniešiem stāstīja par Baltijas ceļa vēsturi, pilsonisko līdzdalību un studiju iespējām Latvijā, bet 8. augustā Konsulārās nodaļas vadītāja Nora Redliha stāstīja par drošu ceļošanu un konsulāro darbu.

AUSTRIJA. 6. augustā Vinē tika atklāta gleznotāju Sigitas Daugules un Vinetas Kaulačas izstāde ar nosaukumu “Sapņi ir Telpas”. Abu mākslinieču darbi izstādīti vienā no vadošajām Vīnes galerijām *Kunstraum der Ringstrassen Galerien*.

Izstādes atklāšanā par abām gleznotājām un izstādes koncepciju runāja galerijas direktors Hūberts Turnhofers (*Hubert Thurnhofer*). Izstādi atklāja Latvijas vēstniece Austrijā Veronika Erte.

Izstādes atklāšana bija ļoti apmeklēta, un abu mākslinieču darbi izpelnījās lielu interesi. 6. augustā Austrijas *Radio Ō1* kultūras notikumu apskatā sniedza informāciju par izstādi un intervēja Vinetu Kaulaču. Galerija atrodas Vīnes centrā *Kärtnering 11-13/144*. Izstāde būs apskatāma līdz septembra sākumam.

venās grāmatu krātuves vismūsdienīgāko un augstāko virsotni – Gunāra Birkerta projektēto Gaismas pili. Bibliotēkas simtās dzimšanas dienas svinības notiks 2019. gada 31. augustā, taču visa gada garumā notiks svētkiem veltītas izstādes, konferences, koncerti un citi sarīkojumi.

Ar koncertu “PĀRI” Doma laukumā savu Simtgadi ieskandinās Mūzikas akadēmija

20. augustā ar svinībām Akadēmijas dārzā savus Simtgades svētkus atklās Latvijas Mākslas akadēmija. Pieņemšanas laikā tiks atklāta un prezentēta Akadēmijas 100 gadus atspoguļojoša grāmata, kurā veidojuši 100 Latvijas Mākslas akadēmijas absolventi, no tiem 22 studenti, tādējādi pārstāvēd gan dažādas paaudzes, mākslas žanrus, stilus un mākslas valodas.

Vasaras izskaņā leģendām apvītā Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija atklāja augstskolas Simtgades sezonu. 16. augustā plkst. 21 Doma laukumā Rīgas Svētku ietvaros mūzikas mīļotāji tiek aicināti uz koncertu “PĀRI”. Vairāki Mūzikas akadēmijas Simtgades svētki ar krāšņu un vispusīgu programmu turpināsies līdz pat 2020. gada pavasarim.

Latvijas grupa Varang Nord uzvarējusi pasaules lielākajā metallmūzikas konkursā

Pirms nedēļas Vācijā savu 30. jubileju svinēja pasaulē lielākais metallmūzikas festivāls *Wacken Open Air*. Sarīkojuma laikā notika tā sauktās “metalla kaujas”, kurās piedalījās 30 grupas no Eiropas, Ziemeļamerikas, Dienvidamerikas, Āzijas un Afrikas kontinentiem. Aizraujošā cīņā uzvaru pirmo reizi sacensību vēsturē guva kopa no Latvijas – folkmetāla grupa *Varang Nord* no Daugavpils.

Wacken Open Air tiek dēvēts par planētas ietekmīgāko smagās mūzikas notikumu. Četru dienu laikā uzstājas vairāk nekā 200 kopu uz 11 dažādām skatuvēm.

Katru gadu festivāls dod iespēju piedalīties arī jaunām metalla grupām un iegūt nenovērtējamu pieredzi.

Izstāde “Latviešu mākslinieki Penzas mākslas skolā”

No 20. augusta līdz 30. novembrim Romana Sutas un Aleksandras Beļcovas muzejā (Elizabetes ielā 57a, dz. 26, Rīgā) būs skatāma izstāde “Latviešu mākslinieki Penzas mākslas skolā”. Ievadot stāstu par Aleksandras Beļcovas (1892–1981) dzīvi un daiļradi, kas tiks izvērsti apjomīgajā mākslinieces darbu retrospekcijā Latvijas Nacionālā mākslas muzeja (LNMM) galvenās ēkas Lielajā zālē šī gada rudenī, Romana Sutas un Aleksandras Beļcovas muzejs maina pastāvīgo ekspozīciju un piedāvā jaunu izstādi. Tā iepazīstinās ar Penzas mākslas skolu Krievijā, kas bija būtiska daudziem jaunajiem latviešu māksliniekiem, kuri turp devās mācīties Pirmā pasaules kara laikā. No 1912. līdz 1917. gadam šeit mācījās arī Aleksandra Beļcova.

Starptautiskais laikmetīgās un videomākslas festivāls “Ūdensgabali”

19. festivāls “Ūdensgabali”, kas notiek peldošajā mākslas centrā “Noass”, piedāvā programmu, kas apvieno izstādi, performances un digitālo mediju nozares profesionāļu vadītas lekcijas un meistarklases.

Festivāls sākās 8. augusta ar Līvas Arnavas personalizētās “Varbūt tiešām” atklāšanu.

Ziņas sakopojis
P. KARLSONS

KĀRLIS STREIPS

Vasara Latvijas sabiedrībā un politikā šogad ir diezgan rēna. Vasaras brīvdienas patlaban bauda ne tikai Saeima, kuŗai vasaras pārtraukums ir ikgadējs, bet pirmo reizi arī (eksperimentālā kārtā) Ministru kabinets. Nav tā, ka procesi pilnībā apstājušies. Kaut kad paredzamā nākotnē, piemēram, Saeimas Cilvēktiesību komisija rīkos sēdi, lai apspriestu Latvijas sabiedrisko mediju likstas un nākotni. Izglītības ministre Ilga Šuplinska (*Jaunā konservatīvā partija*) turpina aģitēt par domu, ka Latvijas Universitātes rektors Indriķis Muiznieks būtu atbrīvojams no amata. JKP vispār šajā ziņā ir “piekasīga” – tā bija arī galvenais iniciators pārbaudei par to, vai Latvijas ģenerālprokurors Ēriks Kalnmeiers ir atbilstošs amatam. Neviens īpaši netic partijas runasvīru apgalvotajam, ka tam nav nekāda sakara ar faktu, ka Ģenerālprokuratūra pieprasīja un saņēma JKP deputāta Jura Juraša izdošanu kriminālvajāšanai, taču lieta pret viņu, šķietami, nav pavirzjusies uz priekšu vēl šobaltdien. Tāpat JKP sacēla lielu traci tad, kad valdība uz otru termiņu amatā apstiprināja Valsts drošības dienesta vadītāju Normundu Mežvietu. Partija apgalvoja, ka tas darīts slepus un pārāk lielā steigā, lai gan Ministru kabineta darba kārtībā jautājumu par Mežvietu kungu nedēļu pirms balsojuma ielika neviens cits kā tieslietu ministrs Jānis Bordāns (JKP), kuŗš tajā brīdī pildīja Ministru prezidenta pienākumus. Partija izmantoja futbola terminoloģiju, paziņojot, ka tās iebildumi pret procesu būtu uzskatāmi par “dzelteno kartīti” un brīdinājumu valdošajai koalīcijai par to, kā JKP rīkosies, ja tā turpinās uzskatīt, ka tās viedoklis nepietiekami tiek

ņemts vērā. Katrā gadījumā parlamenta “gudrajām galvām” pirmā plenārsēde pēc brīvdienām būs 3. septembrī, bet Ministru kabinetam pirmā sēde bija šonedēļ otrdienā, 13. augustā.

Taču citur pasaulē nevarētu teikt, ka situācija ir mierīga. Sāksim ar mūsu dārgo kaimiņvalsti Krieviju, kur septembrī ir paredzētas pašvaldības vēlēšanas. Kā tas autoritāriem režīmiem ir raksturīgi, Kremliš ļoti uzmanīgi izvēlējās sev tikamus kandidātus un no procesa dažādu, bieži vien no pilnīgi baltiem diegiem šūtu iemeslu dēļ diskvalificēja grupu neatkarīgu kandidātu, vēl pirms viņi par tādiem paguva kļūt. Pēdējā mēneša laikā katru nedēļu drosmīgi cilvēki Maskavā ir iznākuši ielās, lai protestētu. Pagājušajā sestdienā viņu skaits bija ap 50 tūkstošiem (lai gan varas iestādes apgalvoja, ka protestētāju bijis “tikai” ap 20 tūkstošiem). Todien, tāpat kā iepriekš, režīms reaģēja skarbi. Vairāk nekā 200 protestētāju nonāca aiz restēm kopā ar aptuveni 80 Sanktpēterburgā, kur aktīvisti piketēja, lai atbalstītu biedrus Krievijas galvaspilsētā. Lasītāji zinās, ka Krievijas cars Vladimirs jau sen izsludināja jēdzienu “varas vertikāle,” ar ko saprast, ka režīmā ir viena galvenā persona šīs vertikāles augšgalā un tad ir visi pārējie. Putina režīms ir gandrīz pilnībā iznīcinājis brīvos masu informācijas līdzekļus. Nevalstiskās organizācijas tiek sunītas un gānītas visos iespējamajos veidos, ja vien tās nav paša Kremļa veidotas un atbalstītas. Režīms ir nodrošinājis, ka Krievijas it kā neatkarīgās tiesas daudz ticamāk atbalstīs režīma, nevis iedzīvotāju intereses. Būtibā mūsdienu Krievija ir tā pati Padomju Savienība. Autokrāta principā vienpartijas

iekārta. Visur esoša un atbaidoša slepenpolicija. Cenzūra cenzūras galā. Vienīgās istās atšķirības starp PSRS un Krievijas federāciju ir apstākļi, ka robežas nav slēgtas, un mūsdienās neviens vairs necenšas izlikties, ka komūnisms ir kaut kāda gaiša un iespējama nākotne. Visādi citādi tā tomēr ir diktatūra, turklāt tāda, kuŗai pasaulē nav tie paši pozitīvākie un gaišākie nolūki. Tas ir ļoti maigi teikts. Par pilsonisko sabiedrību kaimiņvalsti atliek vien turēt īkšķus ar smagu nopūtu.

Protesti arī turpinās Honkongā. Tur galvenais iegansts nūdien masu manifestācijām pēdējo mēnešu laikā it kā ir novērsts. Runa bija par likumprojektu, kuŗš Honkongai ļautu izdot cilvēkus tiesāšanai lielajā Ķīnā, kur, lieki teikt, par tiesiskumu nav ne mazākā iemesla runāt. Protesti ir turpinājušies lielā mērā tāpēc, ka Pekina ir likusi saprast, ka tās pacietības mērs attiecībā uz demonstrācijām nav bezgalīgs. Savukārt liela daļa salas iedzīvotāju baidās par to, kas notiks, ja lielās Ķīnas ķepa izrādīsies pārāk spēcīga. Honkongā ir globāls finanču centrs, un tas ir statuss, kuŗš pilnīgi noteikti būs apdraudēts, ja Pekina sāks pret Honkongas iedzīvotājiem vērsties ar to pašu bardzību, kā tas apietas ar cilvēkiem Ķīnā kā tadā. Salas pārņemšanas laikā Ķīna apstiprināja jēdzienu “viena valsts, divas sistēmas” attiecībā uz Honkongu. Taču nevienam nav noslēpums, kuŗš šajā “ģimenē” ir lielais brālis un kuŗš – mazais. Ķīnas ambīcijas savā reģionā un pasaulē kopumā aug augumā. Un tas nav vienīgais rūpju bērns Āzijā. Ziemeļkorejas režīms ir turpinājis izšaut raķeti pēc raķetes, pēdējā laikā it kā reaģējot uz Amerikas un Dienvidkorejas kopējām militārajām mācībām.

Tikmēr Lielbritānijā premjministra amatā ir stājies cilvēks, kuŗš ir teicis, ka viņa galvenais mērķis – savu valsti izvest no Eiropas Savienības 31. oktobrī arī tadā gadījumā, ja tas notiks bez jebkāda darījuma ar Savienību. Šī veidojas kā nūdien titāniska cīņa. Borisa Džonsona valdība visiem valdības departamentiem un iestādēm ir likusi gatavoties brīdim, kad Lielbritānija no Savienības izgāzīsies ar lielu blikšķi. Taču parlamentā Londonā, šķiet, veidojas visnotaļ noteikts vairākums ar mērķi to novērst. Nav nekāda jautājuma, ka gandrīz bez izņēmuma ekonomisti, politologi un citi uzskata, ka izgāšanās no Eiropas Savienības (un vispār izstāšanās kā tadā) Lielbritānijai būs vesela katastrofa. Skotijā jaunākās aptaujas uzrāda vairākumu domai, ja Lielbritānija izstāsies no Eiropas Savienības, tad Skotijai nāksies izstāties no Lielbritānijas. Vēl lielākas problēmas ir Ziemeļīrijā, kur, ja Lielbritānija nūdien izstāsies, puse salas (Īrijas republika) būs, bet otra puse nebūs Eiropas Savienībā. Tā radot acīmredzamo jautājumu par robežu starp to vienu un to otru. Džonsona valdība ir teikusi, ka tā absolūti neakceptēs “cieto robežu,” taču fakts ir tāds, ka Eiropas Savienība ar trešajām valstīm veido attiecības citāda nekā ar dalībvalstīm, un Ziemeļīrija tadā gadījumā kopā ar pārējo Lielbritāniju nūdien būtu trešā valsts. Tā dēvētais *Breksits* turklāt arī būtu kaitīgs Latvijai. Valdība jau pasen norezervēja vairākus miljonus eiro muitas un citu attiecīgo dienestu paplašināšanai, ja preces no Lielbritānijas būs tadā pašā statusā kā preces no Burkinafaso vai Mongolijas. Lieki teikt, tie ir miljoni, kuŗus varētu izmantot citām vajadzībām, pie-

mēram, kaut vai ilgi solītajai, bet neizpildītajai skolotāju, mediķu un citu valsts darbā esošu cilvēku algu palielināšanai.

Visām minētajām krīzēm, un ne tikai, ir viens kopējs elements. Tas ir pašreizējais režīms Amerikas Savienotajās Valstīs. Lasītāji, kuŗi joprojām atbalsta prezidentu Donaldu Trampu, var tālāk lasīt. Taču būtu jābaidās no fakta, ka viņš Krievijas caru uzskata bezmaz par sirdsdraugu un nevienā brīdī nav teicis nevienu sliktu vārdu par to, ko cara režīms dara pasaulē, tajā skaitā Amerikā, kur joprojām vēlēšanu iekārtas daudzviet ir pilnīgi neaizsargātas pret Krievijas *hakošanu* 2020. gadā tāpat kā tas bija 2016. gadā. Trampa kungs ir priecājies par *Breksitu*, lai arī cik kaitīgs tas būs. Arī Ziemeļkorejas diktators prezidentam ir draudzīgs. Un tad vēl traģēdija, kāda ir Amerikā – šaujamo ieroči. Slaktiņi Elpaso un Deitonā bija nekas cits kā kārtējie uzbrukumi, kuŗu pamatā ir, pirmkārt, šaujamo ieroču gandrīz universālā pieejamība un, otrkārt, politikāņu absolūtā nespēja to samazināt. Tādos apstākļos nākamais masu slaktiņš ir tikai laika jautājums. Vēl jo vairāk ņemot vērā to, ka slepkava Teksasā pirms uzbrukuma tīmeklī izplatīja tekstu, kuŗā bija skaidri redzams, ka viņš ir uztvēris Trampa režīma radikālo vērsianu pret migrantiem. Pilnīgi visi latvieši Amerikā ir vai nu kādreizējie migranti, vai arī to pēcteči. Vai mūsdienu migrantu automātiska noraidīšana ir pieņemama? Man personīgi nē.

Varam būt pateicīgi Dievam, ka Latvijā viss ir salīdzinoši mierīgi. Citur nūdien nemierīga ir šī pasaule, kuŗā dzīvojam.

SALLIJA BENFELDE

Viens no šīs vasaras skaļākajiem skandāliem – proti, valsts dotācijas Latvijas pastam preses piegādei visā Latvijā – ir atrisināts. Pirmdien, 12. augustā, pēc valdības koalīcijas sadarbības padomes sēdes Satiksmes ministrija (SM) paziņoja, ka atradusi preses piegādēm nākamgad nepieciešamos 3,7 miljonus eiro. Preses piegādei vajadzīgi 5,7 miljoni eiro, divus miljonus ministrija jau savā budžetā bija rezervējusi, tomēr ar to nepietika, un tas raisīja satraukumu gan par abonēto laikrakstu un žurnālu cenas paaugstināšanos aptuveni trīs reizes, gan par daudzu pasta darbinieku atlaišanu no darba, samazinoties tā apjomam. Visvairāk par to uztraucās reģionālie laikraksti, jo daudziem ārpus Rīgas tā ir vienīgā prese, kuŗu var atļauties abonēt. Protams, strauji kristos arī citu laikrakstu un žurnālu abonētu skaits. Šogad janvārī Latvijas pastam prese bija jāpiegādā 430 823 abonentiem, un tas bija par 18 139 abonentem-

tiem vairāk nekā gadu iepriekš. Protams, ne jau visi presi pasūta uzreiz 12 mēnešiem, bet lielāko tiesu abonementi gada laikā tiek pagarināti. Ja pieņemam, ka katrs pasūta tikai vienu preses izdevumu, tad gandrīz pusmiljons pastāvīgo lasītāju šķiet daudz. Turklāt ir taču vēl arī televīzijas kanāli, radio, internets.

Tomēr tik vienkārši tas nav, kā varētu likties pirmajā brīdī, jo jautājums par sabiedriskajiem medijiem – Latvijas Televīziju un Latvijas Radio – nav atrisināts.

Saistībā ar ieilgušo finanču un pārvaldības krīzi Latvijas Radio, kā arī analizējot trūkumus sabiedriskos mediju pārvaldībā kopumā un mediju politikā, Valsts prezidents Egils Levits izlēmījis 19. augustā rīkot mediju darba sarunu. Prezidenta padomniece Aiva Rozenberga skaidro: “Kopš stāšanās amatā Valsts prezidents vairākkārt ir uzsvēris, ka sabiedriskie mediji demokrātiskā valstī ir ļoti nozīmīgs demokrātijas aspekts. Šobrīd ir zināma spriedze sa-

biedriskajos medijos. Prezidents plāno nopietnu darba diskusiju vairāku stundu garumā ar iesaistītajām pusēm, lai mēģinātu rast kopsaucēju un zināmu ceļu karti, kā šo situāciju tālāk risināt.”

Savukārt Kultūras ministrijas Mediju politikas nodaļas vadītāja Aiga Grišāne intervijā Latvijas Radio atzina, ka “Latvijas informātvā telpa pašlaik ir trausla, bet par sabiedrisko mediju attīstību nevar runāt bez papildu finansējuma”.

Arī Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas priekšsēdis Artuss Kaimiņš pastāstīja: “Komisijā saņēmām vairākas organizāciju vēstules, kas ir gan no Latvijas Radio Ziņu dienesta, Latvijas Radio arodbiedrības, Latvijas Žurnālistu asociācijas, tiesībsarga, no Latvijas elektroniskās komunikācijas asociācijas, no Tieslietu ministrijas atzinumu, un diemžēl visi šie atzinumi ir negatīvi, gan vērtējums par NEPLP darbu kā tadā.”

Tātad vismaz daļai politiķu ir

vēlme risināt sabiedrisko mediju problēmas, jācer, ka tās tiešām tiks risinātas, bet vai ar to pietiek, lai nostiprinātu Latvijas mediju trauslo telpu?

Manuprāt, arī lasītājiem, klausītājiem un skatītājiem ir jāiegulda sava daļa trauslajā mediju telpā. “Hibrīdkarš”, “viltus ziņas”, “uzpirkti mediji” – šie jēdzieni tiek lietoti aizvien biežāk un nereti cilvēki par uzpirktiem žurnālistiem uzskata visus, kas nedomā tieši tāpat kā viņi paši. Tas ir vismaz divaini, ka mediju lietotāji uzskata, ka viņu skatījums ir vienīgais, ka citu domu vispār nedrīkst būt. Par to, ka uzskatus tomēr var salikt “pa plauktiņiem” – konservatīvi, sociāldemokrātiski vai liberāli – lielāko tiesu nedomājam: “Ja es tā domāju un man patīk tā, tad visi pārējie, kuŗi man nepiekrīt, ir nodevēji.” Latvijā šī attieksme ir diezgan plaši izplatīta, it sevišķi, ja runājam par Latvijas medijiem. Diez vai, piemēram, Vācijas konservatīvo *Frankfurter Allgemeine Zeitung* Latvijas dus-

mīgie lasītāji nosauktu par nodevēju laikrakstu, jo tas taču ir konservatīvs, tam savi uzskati nostāja. Paradoksāli, ka Latvijā, no vienas puses, atzīstam vārda un domas brīvību, no otras puses, gribam, lai visi domātu un runātu tikai to, ko gribam dzirdēt, bet, no trešās puses, vārda brīvība bieži vien tiek saprasta kā visatļautība. Diemžēl internets šo visatļautību izmanto visvairāk un arī visvairāk kropļo latviešu valodu.

Kāpēc par to rakstu? Manuprāt, arī diasporas mediji ir daļa no latviskās mediju telpas, tādēļ drukātie laikraksti ir ļoti nozīmīgi, par spīti tam, ka internetā ir atrodams daudz informācijas. Turklāt diasporas laikraksti nepieder kādai partijai vai biznesa grupējumam, nav pakļauti cenzūrai, dod iespēju uz ārvalstu, arī uz savas mītnes zemes, politiku palūkoties no citas, Latvijā dzīvojošo, puses. Tādēļ, runājot par Latvijas mediju telpu, nedrīkst aizmirst arī par diasporas drukātajiem medijiem.

Nemierīgā pasaule

Par vārdu un mediju telpu

Vai no SIF katla tiks arī mums?

Latvijas Ministru prezidenta padomnieks Imants Parādnieks (NA) intervijā Ligitai Kovtunai

Ir sanācis tā, ka abi lielākie un vecākie ārzemju latviešu laikraksti – *Laiks* un *Brīvā Latvija* šogad strādā bez valsts atbalsta, ko mediji saņem caur SIF (Sabiedrības integrācijas fonds). Esam ļoti neatkarīgi, bet arī ļoti trūcīgi, un pievienojamies tam trauksmes korim, kas šobrīd skan no drukātās preses izdevējiem. Vai atbalstāt drukāto presi – kā lasītājs un kā politiķis?

Protams, un ir skaidrs, ka jābūt valsts atbalstam drukātajai presei, un tam jābūt ļoti mērķtiecīgam. Ir nepieņemami, ka nauda, kas paredzēta drukātās preses izplatīšanai, kas taču arī ir valsts atbalsta sastāvdaļa, – vairāk nekā 3 miljoni eiro – tiek arī Latvijai nelojāliem preses izdevumiem. Galvenais tomēr ir atbalstīt nacionālos, latviski rakstošos un, protams, diasporas preses izdevumus. Tas, ka t.s. trimdas preses šogad no Latvijas valsts atbalstu nesaņem, ir vienkārši nepiedodami.

Ir dzirdēts arguments – vai vajag atbalstīt avīzes, kam ir tik mazs abonētu skaits? Pēc šādas loģikas spriežot, sanāk, ka tie vērtīgākie preses izdevumi ir plaši lasītā "Privātā Dzīve" un "Kas jauns"?

Manuprāt, ir jārespektē arī tā preses lasītāju daļa, īpaši vecākās paaudzes pārstāvji, kas savās mājās grib redzēt tieši tos preses izdevumus, ko viņi grib un kas atbilst labas žurnālistikas kvalitātei. Ir jābūt iespējai tos saņemt, ko savukārt nodrošina valsts atbalsts.

Fakts no "reālās dzīves" – aizvadītajā Sabiedrības integrācijas fonda (SIF) konkursā *Laiks* un *Brīvā Latvija* neieguva atbalstu, neraugoties uz to, ka profesionālās kvalitātes tika novērtētas ar augstāko punktu skaitu. Saskaņot kopā punktus pēc 11 (!) kritērijiem, vajadzīgais punktu skaits netika sasniegts. Turklāt – neviens no drukātajiem diasporas preses izdevumiem netika gandarīts ar valsts atbalstu. Izpētot sēdes protokolu, redzams, ka "punktu līka" divas vārdā neminētas personas. Kur te SIF Padomes loma?

Jā, SIF ir bijušas problēmas arī ar rezultātu "izmērišanu". Jūsu teiktais vēlreiz apliecina, ka ir jābūt pareizi sakārtotai sistēmai – minētais piemērs izgaismo kādu nepieļaujamo šķautni, proti, nevar būt anonīmu lēmēju, turklāt laikā, kad jau panākts, ka Valsts prezidents ievēlēts, atklāti balsojot! Tā ir viena no demokrātijas svarīgākajām sastāvdaļām – darīt sabiedrībai zināmus lēmumus, kuŗiem, savukārt, savus lēmumus jāspēj izskaidrot.

Tas ir arī uzticēšanās jautājums, jo ir taču tā, ka arī lēmēju vidū ir cilvēki, kas saistīti ar pārējiem projektu konkursa dalībniekiem. Var jau teikt, ka viņi konkrētajā balsojumā nepiedalījās, bet ir arī jābūt atklātai informācijai par to, kā viņi balsojuši attiecībā uz citiem projektiem.

Foto: LEIJA

Imants Parādnieks: "Viens no galvenajiem maniem "uzstādījumiem" ir – ar to pašu naudu var panākt vairāk! Ir jāsakārto sistēma, kas padarīta pārlietu sarežģīta, lai attaisnotu lielās administratīvās izmaksas. Tas izdarāms kopā ar sabiedrotajiem, pirmām kārtām ar Valsts kanceleju, kas piesaistāma SIF direktora konkursa rīkošanā, un to uzskatu par šābrīža pašu svarīgāko uzdevumu, par tādu, kas svarīgāks par padomes priekšsēža izvirzīšanu."

Runājot par medijiem – izveidojot Mediju atbalsta fondu, viens no mērķiem bija tieši kvalitatīvas žurnālistikas uzturēšana. Attiecībā uz diasporas medijiem – vēl arī saiknes uzturēšana ar ārzemēs mītošajiem tautiešiem un to atbalstam. Ikvienai iniciatīvai attiecībā uz komunikāciju diasporā ir jābūt atbalstāmai, lai tā būtu ziņu platforma vai drukāts laikraksts!

Iepriekšējā SIF Padomē bija "aizmirsts" par, piemēram, Amerikas latviešu apvienības (ALA) pārstāvja iekļaušanu.

Uzskatu, ka ārzemju latviešu pārstāvībai ir jābūt pilnā spektrā! SIF Padomes darba jaunajā posmā noteikti jāizanalizē iepriekšējā pieredze un jāpieņem optimālus lēmumus.

Esat piekritis kandidēt uz SIF Padomes priekšsēdētāja amatu?

Izteicu šādu iespējamību, taču pats sevi šim amatam nevirzīšu, un to vēl apdomāšu. Taču svarīgākais ir tikt skaidrībā par to, kā jaunā Padome saskata turpmāko SIF attīstību, proti, lai diskusija ievirzās konstruktīvā gultnē, salīdzinot ar to, kas notiek patlaban. Ir arī otrs apsvēruma – mana kandidatūra simtprocentīgi visi, kas piedalīsies lemsanā, nav pieņemama, un galvenais

arguments, kas izskan, ir tas, ka es pārstāvu konservatīvo ideoloģiju! Tas nozīmē, ka kādu cenšas diskvalificēt vai uzskata par nepiemērotu viņa ideoloģisko uzskatu pēc. Politiskais spēks, ko pārstāvu – Nacionālā apvienība – stingri izvirza priekšplānā tieši profesionālos kvalitātes kritērijus, nevērtējot ne privāto dzīvi, ne ideoloģiskos uzskatus, kā par to pārliecinājāties, kad NA pārraudzītajā Kultūras ministrijā izveidoja Mediju atbalsta fondu, par tā vadītāju izraugoties Robertu Putni. Tam taču vajadzētu būt apliecinājumam, ka mēs spējam norobežoties no privātuma un pieņemt arī ideoloģiskās pretrīkības kopējas lietas vārdā. Līdz ar to atļaujas uzskatīt, ka pret mani vērstais pārmēts par konservatīvās ideoloģijas pārstāvēšanu ir vismaz nedemokrātisks. Sanāk pat absurds – vai tad tie, kas pārstāv liberālo ideoloģiju, vislabāk zinās, kā sistēmiski pareizi sakārtot lietas? Turklāt – SIF Padome ir kolēģiāla institūcija, kuŗas sastāvā ir seši valdības pārstāvji un pieci nevalstisko organizāciju pārstāvji, un viens pats tās priekšsēdētājs nepieņem izšķirīgos lēmumus. Lēmumi tiek pieņemti ar septiņu balsu atbalstu, tātad – valdības

pārstāvji nevar būt vairākumā, pieņemot lēmumus, – ir nepieciešama vismaz viena nevalstiskās organizācijas pārstāvja balsis. Tas ir iestrādāts likumā. Visus lēmumus pieņem Padome demokrātiskā balsojumā un tālāk tie nonāk SIF sekretariātā izpildīšanai un kontrolei. Padome tad pārrauga, vai viss notiek atbilstoši likuma prasībām, vai valsts nauda sasniedz mērķi utt.

SIF īstenotajās programmās liels ir tieši nevalsts organizāciju īpatsvars. Jūsu ieskaits un pieredze?

Varu nosaukt jau iedzīvinātus projektus, ko pats esmu izstrādājis, piemēram, Goda ģimenes programma (*godagimene.lv*), kas arī ir SIF administrēta kopš 2014. gada; PAPS (Palīdzam Atgriezties Paša Sētā – *paps.lv*, par ko *Laiks* un *Brīvā Latvija* rakstīja nr. 29. – L. K.) – remigrācijas plāns, kas veiksmīgi darbojas kā patstāvīgs projekts; Ģimenei draudzīgas pašvaldības programma (*vieta-gimenei.lv*), ko, tāpat kā PAPS, administrē Reģionālās attīstības un vides ministrija.

Ir vēl kāda, manuprāt, sistēmiski labojama aplamība, proti, ja gada beigās programmām paliek pāri naudas līdzekļi, tie tiek atmaksāti atpakaļ valsts budžetā

vai novirzīti administratīvo izdevumu segšanai – tā vietā, lai pārceltu uz nākamā gada mērķprogrammu, proti, nodot projektu – nevalsts organizāciju īstenošanu rīcībā. Aizvadītajā gadā 28 tūkstoši eiro tika novirzīti NVO administrēšanas, tātad ierēdņiem, nevis programmu īstenošanas vajadzībām.

Attiecībā uz ģimenēm draudzīgas pašvaldības programmu man izdevās panākt 300 tūkstošu eiro finanču piešķirumu nevalsts organizācijām. Pēc manas pārliecības, pēc iespējas vairāk funkciju ir jānodod nevalsts organizāciju rīcībā, jo tās ir pierādījušas savu spēju darboties efektīvāk salīdzinājumā ar valsts institūcijām.

Vai jums ir kādi plāni attiecībā uz SIF lielākā "bubuļa" – birokrātijas izskaušanu?

Tās dēļ jau arī esmu gluži vai bēds pašreizējai SIF Sekretariāta vadībai, jo mans mērķis ir racionāli un konstruktīvi izmantot visus resursus, kas paredzēti fonda programmu īstenošanai un mērķu sasniegšanai. Birokrātijā te noteikti nav sabiedrotā! Protams, precīza administrēšana ir svarīga, bet tas, kas notiek SIFā, nedrīkst turpināties – administrēšanas izdevumi ir nesamērīgi lieli. Lai salīdzinām, piemēram, ar Valsts Kultūrkapitāla fondu, kuŗš apsaimnieko daudz vairāk naudas ar daudz mazāku darbinieku skaitu!

Viens no galvenajiem maniem "uzstādījumiem" ir – ar to pašu naudu var panākt vairāk! Ir jāsakārto sistēma, kas padarīta pārlietu sarežģīta, lai attaisnotu lielās administratīvās izmaksas. Tas izdarāms kopā ar sabiedrotajiem, pirmām kārtām ar Valsts kanceleju, kas piesaistāma SIF direktora konkursa rīkošanā, un to uzskatu par šābrīža pašu svarīgāko uzdevumu, par tādu, kas svarīgāks par padomes priekšsēža izvirzīšanu.

“Tā ir mana mīlestības vēstule Latvijai”

Komponiste Lolita Ritmane intervijā Ligitai Kovtunai

Man bija tā laime Latvijas Radio ierakstu studijā noklausīties fināla mūziku, ko esi sarakstījusi filmai “Dvēseļu putenis” un ko *a capella* dzied akadēmiskais koris *Latvija Māra Sirmā* vadībā – lūgšanu “Dievs, dod mieru mūsu brāļiem”. Majestātiska, patiesi skaista mūzika...

Lūgšanai tekstu ņemu no oriģināla – tieši no Aleksandra Grīna romāna, vārdus, ko galvenais varonis skaitīja romāna izskaņā, kad redzēja savus kritušos biedrus guļam sniegā.

Filmas režisors Dzintars Dreiberģis teicis: “Lolītai Ritmanei piemīt īpašs talants sajuxt Latvijas dvēseli.” Varu piekrist. Kāds bija radošais ceļš no pirmajām notīm līdz šim vareņajam finālam?

Kā ikviens radošais ceļš bija “caur ērkšķiem uz zvaigznēm” – tā tomēr nav tikai mūzikas komponēšana, ir jābūt labai sadarbībai ar režisoru, ir jānonāk līdz tādai savstarpējai sapratnei, lai justos ērti cits citam atklāti pateikt, kas der, kas neder, paslavēt, ja labi izdevies. Mēs jutāmies ērti, varējām atklāti runāt, uzticēties. Es, piemēram, varēju ieteikt, kā pavirzīt filmas stāstu uz priekšu ar mūziku. Un tad jau sanāk.

Par dvēseli – filmas stāstu skatām caur galvenā varoņa Artura Vanaga prizmu, viņa acīm. Dažkārt pieķēru sevi, ka vēroju kā māte... un tad mūzika neskan... Raudzīju iedomāties sevi 16 – 17 gadu vecumā, saprast, ko jauns cilvēks izjūt drāmatiskos brīžos – drošsirdību, naivumu, dullumu, kad īstenībā būtu jābaidās, kā tas ir – jaunos gados šķirties no drauga, no visas ģimenes. Skatoties nofilmētās traģiskās ainas, mēģināju iedzīvoties, izjust, un tad radās šīs filmas mūzikālais stāsts, istā mūzika. Es nekad filmai “nelielu mūziku klāt” – tas nestrādā.

Uz atbildīgajiem ierakstiem ar simfonisko orķestri un kori ieradies Latvijā drīz pēc Toronto Dziesmu svētkiem, kur arī biji. Bet zinām taču, ka esi aizņemta savā darbā Holivudā.

Ar saviem dinamiskajiem kolēģiem jau laikus sarunāju, ka viņi pārņems mūsu darba lielāko slodzi. Īstenībā šis ir ļoti smags darba gads – rakstām mūziku vienlaikus trim TV seriāliem, es gatavojos lielam simfoniskajam koncertam 20. septembrī Ņujorkā, Linkolna centrā, kur “virtuāli” dziedās arī mūsu slavenais, Airas Birziņas vadītais Rīgas meiteņu koris *Tiara* – esmu sarakstījusi 23 minūšu garu oriģinālu mūziku simfoniskajam orķestrim. Latvijā ierados nogurusi un stresaina, bet jau nākamajā dienā “mākoņi izkļūda un saulīte uzspīdēja” – jo biju sajūsmā par Latvijas mūziķiem un mūsu kopīgo darbu. Sajutos atbrīvota kā lidojumā! Turklāt – tik daudz mūzikas tik īsā laikā vienai filmai nekad neesmu sarakstījusi. Mājās abi ar Marku (Lolitas dzīvesbiedrs Marks Mattsons, skaņu režisors. – L. K.) aizbrauksim ar labi padarīta darba apziņu. Un tad – uz Vāciju, kur piedalīšos filmu mūzikas konferencē kā lektore, top arī TV seriāla – *Young Justice*, ceturta sezona, un tam rakstu mūziku.

Foto: Karīna Mezaja

Kur cilvēks ņem tik apbrīnojamas darbaspējas?

Jūtu, ka man vienkārši jādara, kamēr vēl esmu savos 50! Turklāt – bērni izauguši, nav kāda liela kārtējā “latviešu projekta”, kāds bija “Te nu mēs esam”, kas aizņem daudz laika. Toronto Dziesmu svētkos šoreiz nebija kā parasti jādara daudz priekšdarbu, sākot no mēģinājumiem līdz krēslu bīdīšanai. Svētkos skanēja jau pabeigti mani darbi, ko klausījos kā komponiste, tikvien kā Garīgajā koncertā diriģēju tēta (Andra Ritmaņa – L. K.) un māsas Brigitas (Džeimsoņas – L. K.) dziesmu “Manai tautai”.

Un vēl arī klausījies dēla Andra Mattsona aranžēto “Pūt, vējiņi!” kopkorā koncertā. Ar kādām izjūtām?

Biju patiesi priecīga, lai arī, protams, biju iepriekš dzirdējusi. Mīļš, harmonijām bagāts aranžējums, Andra izpratne, kas man ļoti patik, turklāt atpazīstama tieši viņa “skaņa”. Andris spēlē trompeti, klavieres, viņam tuvs ir džezs. Priecājos arī par meitu Aiju, kuŗa spēlē mežragu dažādos orķestros, tostarp kamerorķestros, arī filmās. Par dažām minūtiem jaunākā māsiņa Ilze ir skolotāja, dejojāja, vada Losandželosas deju kopu “Pērkonītis”. Toronto kopā ar savām kolēģēm piedalījās arī Jaundeju skatē. Visi ir aizņemti, strādā, un mēs ar Marku esam svētlaimē, kad sanāk visiem kopā satikties.

Aizvadītajā gadā Mūžības aizgāja tavs tētis – izcilais latviešu sabiedriskais darbinieks, ārsts un literāts Andris Ritmanis. Viņa piemiņai nodibinājāt fondu, un jau paziņoti pirmie laureāti – komponists un diriģents Juris Keņiņš un dzejniece Sarma Muizniece-Liepiņa, abi arī rosīgi sabiedriskie darbinieki. Kā radās A. Ritmaņa fonda ideja?

“Sēklas ideja” īstenībā radās man, tētīm vēl dzīvam esot. Teicu – “Tu vienmēr esi atbalstījis abas savas mīļās lietas – mūziku un dzeju. To derētu turpināt un at-

Lolita Ritmane: “Esmu pateicīga tiem, kas man uzticēja būt daļai no tā lielā darba, ko mēs kopā ar filmas uzņemšanas grupu un mūziķiem esam paveikuši Latvijas kultūrai! Mana mūzika ir mīlestības dāvana Latvijai, un esmu par šo iespēju gandarīta... Vari rakstīt, ka es to saku ar asarām acīs...”

Lolita ar dzīvesbiedru Marku Mattsonu Latvijas Radio ierakstu studijā // Foto: Ligitā Kovtuna

balstīt, dot iespēju attīstīties!” Ne tikai nauda – arī iedvesma un atzinība tiem, kas kaut ko vērtīgu izdarījuši, ir vienlīdz svarīga. Pirmajā gadā godalgojam mūziķi un dzejnieci, citu gadu varbūt izraudzīsim laureātus, kas paveikuši labu darbu kā mūzikas skolotāji, varbūt kāda jauna dzeju krājuma tapšanai, varbūt kādai populāras mūzikas grupai. Varbūt godalgu pasniegsim reizi gadā, varbūt reizi divos gados – to lemsim ģimene kopā ar PBLA Kultūras fondu. Rotkalis Andris Rūtiņš ir dari-

nājis arī paliekošas balvas – sudraba putniņus. Skatījām, kāds putns būtu raksturīgs dažādiem Latvijas novadiem, iznāca šāds. (Skat. attēla – L. K.).

Ritmaņiem vienmēr bijis raksturīgi gluži organiski, pašsaprotami, ka ikvienā ģimenes iniciatīvā piedalās visa jūsu kuplā ģimene, mazbērņus ieskaitot. Arī tavējos projektos, kā jau pieminētajā “Te nu mēs esam”. Kā jūs to panākat?

Esmu pārliecināta, ka jau mazotnē bērnam latviešu ģimenē ir

jāuzsver, ka “nav izvēles” – ir jāiet latviešu skolā, jābrauc uz latviešu nometni, jādzied kori, jādejo tautasdejas. Tā darija mūsu vecāki, tā darām mēs. Man neviens nejaudāja: “Vai tu vēlies?”, un tādu jautājumu es arī neesmu uzdevusi saviem bērniem. Un tad vienā brīdī tu pamani un saproti – izaudzis un kļuvis par patstāvīgu cilvēku, tavs bērns to “latviešu lietu” tiešām uzņēma kā pašsaprotamu un arī patīkamu. Šķīroties no draugiem *Kursas* vasaras vidusskolā, list asaras, nenāk ne prātā “turēties pretim” savai latvietībai – gluži otrādi – tā ir kā iepotēta. Turklāt ne jau mēs, vecāki, to sajūtu iepotējam – tā “piederības pote” nāca no vides, kuŗā mēs viņus bērībā ievēdām. Un aizvēlās kā sniega bumba, kļūstot arvien lielāka... Kamēr skatos – Andris jau pats šogad kuŗo reizi pieteicies uz 2x2 nometni.

Vai tici latviešu Dziesmu svētku nākotnei Amerikā?

Tie gluži vienkārši ir nepieciešami! Ikviens, pati mazākā dziesmu svētku sastāvdaļa ir nozīmīga latviešiem ārpus Latvijas, turklāt visa gada garumā, nevis to vienu nedēļu nogali ik pārgadus. Jo svarīga ir pati gatavošanās svētkiem – kad ir mērķis, kāpēc doties dziedāt un dejot kopā. Labi ir dejot un dziedāt savos latviešu centros, bet kaut kas pavisam cits – kopīgajos svētkos, kad uzplaukst kopība, vēlēšanās un iespēja uzturēt un veicināt mūsu kultūru. Pat ja nevaram atļauties svinēt svētkus dārgajās viesnīcās – nu, dejosim un dziedāsim Gaŗezerā, Kursā... Nezinu, cik svarīgs ir viens alts lielajā 17 tūkstošu kop-

korī Meŗaparka estrādē, bet mūsu “novada svētkos” tas ir ļoti svarīgi.

Ko aizvedīsi līdzi no Latvijas? Šoreiz – “Dvēseļu puteni” un milzīgu atbildības un pateicības sajūtu. Esmu pateicīga tiem, kas man uzticēja būt daļai no tā lielā darba, ko mēs kopā ar filmas uzņemšanas grupu un mūziķiem esam paveikuši Latvijas kultūrai! Mana mūzika ir mīlestības dāvana Latvijai, un esmu par šo iespēju gandarīta... Vari rakstīt, ka es to saku ar asarām acīs...

OJĀRS CELLE

Lasot Kārļa Streipa atmiņas par Nila Armstronga vēsturisko nokāpšanu uz Mēness 1969. gada 20. jūlijā, tas mani uzjundīja atmiņas par šo interesanto posmu, kuŗā pats biju netieši liecinieks un līdzstrādnieks. No 1965. gada janvāra līdz 1969. gada jūlijam strādāju *Apollo* programmas kontraktora *Douglas Aircraft* testu centrā pie Sakramento, Kalifornijā, kur notika Saturna raķetes trešā posma (S-IVB) pārbaudes, pirms to sūtīja uz Keipkanarvela (*Cape Canaveral*) centru Floridā, no kuŗa milzīgo kopā salikto raķeti sūtīja uz Mēnesi.

Mūsu uzdevums bija pārbaudīt raķetes posmu, ko, iemontētu speciālā tornī, darbinājām tā, kā tas reāli darbotos lidojumā uz Mēnesi. Raķeti vispirms ievadītu orbītā ap Zemi, izslēgtu motoru, kamēr astronauti pārbaudītu, vai viss kārtībā, lai turpinātu lidojumu. Tad raķetes motoru atkal ie-

slēdzām un turpinājām darbināt, līdz tālākā lidojumā posms tiek atslēgts no *Apollo* komandmodulas, ko, Mēnesi sasnieguši, viņi ievada Mēness orbītā utt.

Mans personīgais uzdevums bija sagatavot mūsu raķetes posmam tehnisko pasi, kur kādās 120–150 lpp. bija aprakstīts, kā tas ir pārbaudīts un viss ir lidojumam nepieciešamā kārtībā. Jāziņo bija arī par problēmām un kļūmēm, kas pārbaudot tika atrastas un novērstas.

Strādāju arī par kauntdauna (*countdown*) vēsturnieku, pieņemot visu svarīgo raķetes posma pārbaudes procesā. Mēs, pārbaudītāji, bijām ieslēgti masīvā bunkurā, nodrošināti pret iespējamo raķetes posma eksploziju. Raķetes degvielas tanki bija piepildīti – viens ar šķidro ūdeņradi, otrs – ar šķidro skābekli. Eksplozijas gadījumā tie raķeti pārbaudes tornī momentā iznīcinātu un arī visu pārējo ap to.

Apollo sagatavošanas darbs tika veikts ar vislielāko rūpību, ko pieprasīja programmas patiesais šefs Verners fon Brauns. Rūpes par visu sastāvdaļu pareizu darbību un astronautu drošību bija ļoti nopietnas. Netika pieļautas nekādas paviršības. Tieši šī vāciskā punktuālitate bija pamatā tam, ka visos lidojumos visi Mēness ceļotāji izdzīvoja un viss projekts tika godam izpildīts. Tas, protams, maksāja ļoti dārgi un tāpēc prezidents Lindons Džonsons (*Lyndon Johnson*) pavēlēja *Apollo* programmu pārtraukt, to nepabeidzot.

Kad Armstrongs spēra kāju uz Mēness, mūsu Sakramento pārbaudes stacija jau savu pēdējo plānoto S-IVB posmu bija pārbaudījusi un tas bija ceļā uz Floridu, bet mans darbs pie programmas bija beidzies.

Apollo programma izcēlās ar to, ka tā īstenoja pirmo cilvēku ceļojumu no mūsu planētas uz

kādu citu debess ķermeni. Lai to īstenotu, vajadzēja nepārtraukti nodarboties ar inovācijām, konstruēt un darbināt ierīces, kādas pirms tam nemaz nebija, lietot degvielas un materiālus, kādi bija no jauna jārada, jāizveido un jāpārbauda.

Braukšana uz Mēnesi, uz planētām bija Vernera fon Brauna sapnis. Viņš bija cerējis, ka Hitleris būs viņa sponsors. Brauna vadībā tika konstruēta pasaules pirmā ballistikā raķete V2, ar ko Vācija bombardēja Londonu. Brauns ar visu savu inženieru un zinātnieku komandu konvojā padēvēs ASV karavīriem. Amerikāņi viņus diezgan negribīgi saņēma. Tomēr virspavēlniekam Eizenhaueram bija pietiekami tālredzīgs skats, viņš saprata šīs komandas militāro potenciālu nākotnē, un tā Brauna komanda nonāca ASV. Taču PSRS sasniegumi ar *Sputņiku* un Gagarinu bija tie, kas beidzot Braunam

deva iespēju ar bagātās Amerikas palīdzību īstenot savas Visuma iekārošanas ambīcijas. Toreiz Lindons Džonsons, kuŗam Vietnāmas kara milzīgie izdevumi neļāva turpināt *Apollo* programmu un sākt gatavoties braucienam uz Marsu, visus tālākos Brauna sapņus izgaisināja, un tā tie stāv gandrīz aizmirsti pat līdz mūsu dienām.

Mēs tagad zinām daudz vairāk par planētām un universu vispār. Technologiski nākamā izplatījuma iekārošanas programma ir reālistiska, kaut arī cilvēka loma tajā ir apšaubāma. Taču jau nākamās paaudzes laikā būs iespējams konstruēt ļoti inteliģentus robotus, ko varēsīm sūtīt ekstraterestriālos uzdevumos, un tie spēs pasauli ap mums filmēt un atsūtīt bildītes ar *Feisbuku* (*Facebook*), kā to tagad darām uz zemes.

VALIJA BERKINA

Ik gadu 15. augustā Latvijas katoļu centrā Aglonas bazilikā notiek Vissvētākās Jaunavas Marijas debesis uzņemšanas svētki. Tūkstošiem kristiešu no malū malām dodas svētceļojumā, lai, garīgi attīrījuši sevi, piedalītos svētkos. Pirmie svētceļnieki ceļā devās jau 27. jūlijā no Liepājas Sv. Jāzepa katedrāles pēc diecēzes bīskapa Viktora Stulpina Svētās Mises. Par mudi izraudzīti svētā apustuļa Pāvila vārdi: “Jūs nepiederat sev” (lat. *non estis vestri*, 1Kor 6,19). Aglonā svētku nedēļu līdz 18. augustam pavadīs arī kristieši no Lietuvas, Polijas, Slovačijas, Baltkrievijas, Ukrainas, Kaļiņingradas apgabala, Medžugorjes un citām vietām.

Jau 27. jūlijā Aglonā notika 8. Starptautiskā “Lūgšana par mieru”, ko rīkoja kopiena “Marijas gaisma” no Medžugorjes. Visas dienas garumā notika kopīgas lūgšanas un dievkalpojumi, katehēzes, kā arī meditēšanai klusumā. Kā norādīja lūgšanas koordinatore Veronika Saveljeva, kopiena “Marijas gaisma” ir atbildīga par svētceļniekiem Medžugorjē no Baltijas valstīm, Baltkrievijas, Slovačijas un Ukrainas, tāpēc ik gadu tikšanās notiek kādā no šīm valstīm. Pērn visi bija laipni gaidīti Siluvā, Lietuvā.

Arī citās valstīs notiek līdzīgas iniciatīvas. Piemēram, Vīnes katedrālē ik gadu notiek “Lūgšana par mieru” ar kardināla Kristofa

Šonborna atbalstu. Veronika uzskata, ka šādas lūgšanu tikšanās palīdz labāk iepazīt citam citu, atbalstīt, stiprināt un atdzīvināt ticību cilvēku sirdīs, draudzēs, ģimenēs un kopienās.

Dodoties svētceļojumā, kristieši arī izbauda savas draudzes vienotību un sadraudzību ar citām, bet pēc nogurdinošā ceļa saules svelmē un zem lietus debesīm nakšņošanas vietās ļaujas viesmīlīgai uzņemšanai un atpūtai.

Pirmo reizi svētceļojumā devās arī kristīgais “Radio Marija Latvija” (RML) tā direktora priesteris Pēteris Skudras vadībā. Šā gada tema – Kristus ir dzīvs! Pārvarot 168 km maršrutā, Krustpils – Vipe – Rudzāti – Pieniņi – Silajāņi – Malta – Lipuški –

Svētceļojums uz Aglonu

Svētceļojums uz Aglonu ir kā garīgais tilts uz sevi

Svētceļnieki sasnieguši Aglonu

Andrupene – Ogurecka, šie svētceļnieki sasniedza Aglonu.

RML arī rīkoja regulāras tiešraides ēterā, lai ikvienam Latvijā būtu iespēja izjust svētceļojuma norises gaitu. Tā 6. augustā uz zināmajam jaunū vēsti no Vatikāna, Romas pāvesta Franciska, ka par jauno apustulisko nunciu Latvijā un Igaunijā iecelts *Sarsenterum* diecēzes (Bosnija un Hercegovina) titulārais arhibīskaps Petars Antuns Rajičs (*Petar Antun Rajič*), kuŗš nomainījis līdzšinējo apustulisko nunciu Baltijas valstīs Pedro Lopesu Kintanu. P. A. Rajičs (dzimis 1959. gada 12. jūnijā Toronto, Kanadā), kopš 2015. gada jūnija bija pildījis apustuliskā nuncijs pienākumus Angolā, kā arī Santomē un Prinsipi, brīvi pārvalda angļu, horvātu, franču un italiešu, bet nedaudz runā arī portugāļu valodā.

1. augustā sākās Rīgas Svētās Jēkaba katedrāles un Kristus Karaļa draudzes kopīgi rīkotais

svētceļojums. 2. augustā ceļu uz Aglonu uzsāka Iecavas Svētā Antona draudzes svētceļnieki, savukārt 3. augustā – Rīgas Svētā Alberta draudze.

Lai no 13. augusta – Svētā Meinarda lielajiem svētkiem – līdz 15. augustam Aglonā varētu piedalīties arī tie ticīgie, kuŗiem nav savas automašīnas, nodrošināti īpaši autobusu un vilcienu reisi no Rīgas uz Aglonu un atpakaļ.

Līdz pat augusta beigām daudz uzskatīti Aglonā, jo šeit ir daudz vietu, kur pārņakšņot, lai līdztekus sakrālajam mantojumam – Aglonas bazilikai – izbaudītu arī Aglonas Svētavota spirdzinājumu, apskatītu dabas parku “Ciriša ezers”, Velnezaru (Čertoks), uzkāpt Madelānu pilskalnā. Savukārt Aglonas Maizes mūzejā iespējams iepazīt visu maizes tapšanas ceļu – no rudzu grauda līdz siltam, tikko no krāsns izņemtam maizes klaiņam, kā arī nobaudīt Latgales kulinārā mantojuma ēdienus.

Augustā visi ceļi ved uz Starptautisko svētvietu – Aglonas baziliku

MŪSU LAIKAM ŠOGAD – 70!

Laiks

L A T V I E Š U L A I K R A K S T S A M Ē R I K Ā

N. 1. Tuesday - November 8th

LATVIAN WEEKLY "LAIKS" (TIME)

Helmars Rudzitis, Publisher.

Editorial and Business Office

6643 Bergen Place, Brooklyn 20, N. Y.

Phone TErrace 6-6382.

Subscription Rates. USA, Canada & elsewhere
3 months — \$3.00, 6 months — \$6.00, 1 year — \$11.00.

Advertising rates on application.

Ko rakstīja Laiks 1989. gadā

"Mēs jaušam tuvojamies jaunu saules lēktu"

No VIII Vispārējo latviešu dziesmu svētku Rīcības komitejas priekšsēža Konstantīna Sveteckā uzrunas svētku koncerta ievadā:

"Kā brīvā latviešu dziesma skan vienādi uz mums visiem, tāpat es ticu, ka mūsu domās un sirdīs mājā vienota doma – strādāt, lai drīzāk sagaidītu brīvības rītu mūsu tēvzemē. Mēs jaušam tuvojamies jaunu saules lēktu. Bet, līdz brīvības saules varēs atspīdēt visā spožumā, mums vēl vajadzēs daudz spēka, daudz vienota darba tumšo mākoņu izkļiedšanai. Gara spēku meklēsim mūsu bagātajās kultūras vērtībās! Vienotības domu turēsim augstāk par visu mūsu sirdīs, mūsu domās un darbos!"

Sākot šo dziesmu svētku kulminācijas koncertu un to arī pabeidzot, lūgšim Dieva svētību mūsu tautai, vienojoties brīvās Latvijas himnā – "Dievs, svēti Latviju!" (1988)

Latvieši prasa autonomiju

150 000 cilvēku lielajā sanāksmē 7. oktobrī Mežaparkā un sekojošajā divu dienu (8. un 9. oktobrī) Latvijas Tautas frontes dibināšanas kongresā, ko ievadīja dievkalpojums Doma katedrālē, latvieši un citu tautību domubiedri prasīja, lai Padomju Savienības vadība Latvijai dod saimniecisko pašnoteikšanos, tiesības uzlikt veto Maskavas prasībām, izbeigt ateistisko indoktrināciju skolās un vēl citas tiesības, kas līdzinās tām, ko š. g. 1. un 2. jūnijā izteica Latvijas rakstnieku un citu radošo savienību pārstāvju pieņemtā rezolūcija.

Washington Press Wirw Service žurnālists Dēvids Remniks Latvijas Tautas frontes dibināšanu ziņojumā no Rīgas attēlo kā latviešu masu kustību, ko izraisījušas dusmas, ka padomju režīma politika latviešus pārvērtusi par minoritāti savā zemē. Šādu vienlaicīgu tautas frontes kustību visās trijās Baltijas valstīs mērķis ir nodibināt demokrātisku valsts iekārtu un pasargāt nacionālās valodas un kultūru. Nacionālajām prasībām labvēlīgu politisko klimatu radījusi Padomju Savienības prezidenta Gorbačova politika, kas grib likt lielāku uzsvāru uz vietējo pašpārvaldi kā atbildīgo iestādi dzīves veidošanā, raksta Remniks. Kā bija redzams Latvijas Tautas frontes dibināšanas kongresā, Latvijas komunistu partija ir piekritusi prasībām, ko visvairāk uzsvēra Tautas frontes dibinātāji. (1988)

Baltijas ceļš vienoja tautas

Rīgā, Jaunatnes teātra telpās, 21. un 22. augustā notika Latvijas Nacionālās neatkarības kustības organizētā starptautiskā konference "Nāciju tiesības uz pašnoteikšanos un tautu vienlīdzību", kurā piedalījās dažādu tautu sabiedrisko un neformālo kustību un organizāciju pārstāvji no visas Padomju Savienības un Austrumeiropas, kā arī ASV senātors Roberts Kastens. Visu runu vadmotīvs bija, kā atrast ceļus, kas vestu uz Hitlera-Staļina noslēgtās vienošanās rezultātā zaudētās neatkarības atgūšanu. Kastens teica, ka triju Baltijas valstu iekļaušana PSRS sastāvā notikusi "ar varu" un "nelikumīgi". Washington Post korespondents Maikls Dobs un pārējie amerikāņu žurnālisti sacīja, ka šis nedēļas laikā Baltijas,

Igaunija. Aptuveni 595 km garo dzīvo, rokās saķērušos cilvēku ķēdi veidoja vairāk nekā miljons dalībnieku. Par to 23. augustā stāstīja CBS televīzijas stacija jau rīta ziņās, pieminot visus vēstures notikumus, kas noveda pie Baltijas republiku neatkarības zaudēšanas un varmācīgās iekļaušanas Padomju Savienībā. Ekrānā bija redzami Molotova-Ribentropa līgums, karte, Tallinas skati, cilvēki ar laimīgiem smaidiem sejā, kas sapulcējušies Tallinas laukumos un ielās, vāca parakstus. Korespondente komentēja: "Paskatieties uz šiem cilvēkiem šodien, kādas viņiem starojošas sejas; tā ir liela diena, tāpēc ka ir iespējams izteikt savas ilgi slēptās domas un uzskatus." Televīzijas ABC ziņās bija redzama arī cilvēku ķēdes veidošanās Tallinā, Somu jūras līča krastā. Washington Times

Šis paziņojums nāk pēc tam, kad Maskava 18. augustā beidzot bija atzinusi, ka slepenie līgumi tiešām ir bijuši.

Latvijā šajās dienās viesojās senātors Bobs Kastens. Viņš piedalījās Latvijas Nacionālās neatkarības kustības rīkotajā divu dienu konferencē par pašnoteikšanos. Senātors izteica protestu pret Baltijas valstu piespiedu aneksiju Padomju Savienībā. LNNK pārstāvji teikuši, ka vēlāk rudenī gaidot vēl citu ASV Kongresa locekļu apmeklējumus.

Molotova-Ribentropa pakta atceres demonstrācija Ņujorkā

Te nu mēs atkal bijām – "vecajā vietā" – pāri ielai no Apvienoto Nāciju galvenās mītnes, kā jau tas noticis 23. augustā (vai tuvākajā nedēļas nogalē) gandrīz katru gadu kopš 1969. gada. Toreiz gan de-

tijis pārstāvi, kuŗš ļoti labi pārzināja laiku, kad radās Molotova-Ribentropa pakts, un zināja arī tā izraisītās sekas. Par galveno runātāju izvērtās lietuviešu rakstnieks un dramaturgs Alģirds Landsberģis, kas kritizēja Gorbačovu. Rietumu preses mīlulis Gorbačovs arī izrādās tāds pats imperiālists kā viņa priekšteči. Bet visu dienu – no plkst. 7 rītā līdz 9 vakarā – laukumā skanēja sēru bungu piesitieni un tika lasīti aizvesto un citu režīma upuru saraksti.

Maskava asi kritizē baltiešus

Komunistu partijas Centrālkomiteja 26. augustā Maskavā nākuši ar paziņojumu, kuŗā asi nosodītas nacionālās kustības Baltijā, nosaucot tās par "histērijas izpaušmi" un brīdinot, ka notikumu turpmākā attīstība var novest pie "pilsoņu kara". Ar šo partijas CK paziņojumu sākās sestdienas televīzijas vakara ziņu programma Vremja, bet svētdien tas bija iespēsts visās dienas avīzēs. "Lietas aizgājušas par tālu. Nacionālisma vīruss apdraud padomju tautas vitālās intereses," teikts Kremļa vadības paziņojumā. Ziņojumos no Maskavas visas Rietumu informācijas aģentūras atzīmē, ka pēdējās nedēļās Pravdā, Izvestijā un citos centrālās preses izdevumos ievietota rinda kritisku rakstu par notikumiem Latvijā, Igaunijā un Lietuvā. Šis CK paziņojums ir it kā kopsavilkums izteiktajai kritikai. Paziņojumā kritizēti visu triju Baltijas republiku partijas vadītāji, jo viņi, lūk, "sakuši pielabināties nacionālistiem". Sevišķi asi uzbrukts Lietuvas Augstākās padomes komisijai, kuŗa bija lēmusi, ka Lietuvas pievienošana Padomju Savienībai ir nelikumīga. Lietuvas komisijas lēmums "lejojot ūdeni uz separātistu dzirnavām," teikts paziņojumā. Paziņojumā partijas CK 23. augusta "dzīvās ķēdes" demonstrācijas organizētājus nosauca par ekstrēmistiem. Kremlis uzsvēra, ka vajadzības gadījumā tiks pieņemti "stingri mēri".

Simpatijas baltiešiem zīmīgajā Molotova-Ribentropa pakta atceres dienā izpauda arī ASV valdība. Kongresmenis Džons Millers pat nosūtījis vēstuli Gorbačovam, kuŗā aizrāda, ka atdot Baltijas valstīm pašnoteikšanos ir Padomju Savienības interesēs, jo neatkarīgās Latvijas, Lietuvas un Igaunijas atdzimšana stabilizētu politisko un ekonomisko situāciju un paceltu dzīves standartu visā Austrumeiropā. (Turpinājums sekos)

Dzīvā ķēde jeb „Baltijas ceļš” stiepās pa galvenajām automaģistrālēm starp Baltijas valstu galvaspilsētām, savienojot Tallinu, Rīgu un Viļņu. Grandioza neatkarības prasību demonstrācija

tikai pirms gada noorganizētās, tautas masu kustības savās prasībās pēc pilnīgas patstāvības acīm redzami pieņēmušas spēkā.

Pēc Baltijas padomes, kuŗā ietilpst Latvijas un Igaunijas Tautas frontu un "Sajūdis" pārstāvji, lēmuma 23. augustā plkst. 19 Rīgā, Viļņā un Tallinā pa radio tika dots signāls "dzīvās ķēdes" demonstrācijas sākumam. Kā teikts Latvijas Tautas frontes uzsaukumā, akcijas dalībnieki šādā veidā apstiprināja savu vēlēšanos "atkal būt neatkarīgiem, atkal atgūt savas valstis – brīvo Latviju, Lietuvu un Igauniju".

Baltijas republikās, Bonnā un visās valstīs, kur vien kāds baltietis dzīvo, 23. augustā notika demonstrācijas ar prasību anulēt nelikumīgos slepenos nolīgumus, ar kuŗiem pirms 50 gadiem Staļins un Hitleris sadalīja Austrumeiropu un kuŗu rezultātā tika likvidētas neatkarīgās Latvija, Lietuva un

23. augusta numurā ievietojis ļoti iespaidīgu, pa visu lapu, sludinājumu, kuŗā izskaidrots Baltijas valstu stāvoklis. To parakstījuši daudzi ievērojami baltieši. New York Times 23. augustā ziņo, ka Lietuvas Augstākās padomes Komisija lēmusi, ka 1940. gadā Maskava nelikumīgi anektējusi Lietuvu. 22. augustā šis lēmums publicēts visās lietuviešu avīzēs. Bils Kellers rakstam "Aneksija anulējama, lietuvieši saka" līcis apakšvirsrakstu "Baltijas valstis liek pamatus, lai mēģinātu atdalīties no Maskavas". Par šo komisijas lēmumu vēl balsos Lietuvas Augstākā padome septembrī. "Staļinisms un hitlerisms likvidēja neatkarīgas valstis ar slepenu līgumu palīdzību," teikts publicētajā lēmumā. "Daudzu valstu neatkarība ir atjaunota, bet Lietuva, Latvija un Igaunija vēl joprojām nav atguvušas savu neatkarību."

monstrācija bija krietni lielāka – ap 5000 cilvēku; bija policisti zirgos, notika sarkanā karoga dedzināšana, un runātāju vidū bija vairāki valdības pārstāvji, diplomāti, senātori un kongresmeņi. Un plakāti jau visi minēja Baltijas valstis – kā Igauniju un Lietuvu, tā arī Latviju. Šo demonstrāciju bija sarīkojušas lietuviešu sievietes, sagādājot arī visu nepieciešamo – kā labi sastādītas skrejlapas, tā mikrofonu un uzskates līdzekļus: lielu bērza krustu ar ērkšķu vainagu uz tā, melnu zārku ar svecēm un lilijām tam apkārt un daudzus plakātus, kas nosoda Molotova-Ribentropa pakta un prasa brīvību Baltijas valstīm.

Ņujorkas pilsētas galvas Koča pārstāvis Brikmans, pats nesens atgriezies no Tallinas, vēl dega sajūsmā par tur pārdzīvoto, un viņa izteiktie vēlējumi nāca no sirds. Senātors D'Amato bija atsū-

Mūzeja "Latvieši pasaulē" mēneša priekšmets

2019. gadā ik mēnesi Rīgā, Latvijas Nacionālās bibliotēkas vestibilā, apmeklētāji var iepazīties ar vienu priekšmetu no mūzeja "Latvieši pasaulē" krājuma. Katrs no izstādes priekšmetiem atspoguļo kādu īpašu stāstu par latviešu dzīvi ārpus Latvijas. Šis stāsts arī tiek publicēts ik mēnesi presē.

Izstādi "Mēneša priekšmets" 2019. gadā atbalsta Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts un Latvijas Nacionālā bibliotēka.

Igaunijas teritorijā, tikai 7 kilometrus no Latvijas robežas, Lauru kolonijas uzplaukuma laikā 20. gs. 30. gados dzīvoja vairāk nekā 2000 latviešu (visi Igaunijas pavalstnieki). Mūsdienās latviešu valoda tur skan reti, taču latviešu pēdas vēl samanāmas kapsētā un ēkās.

Lauru koloniju Pleskavas guberņā nodibināja latviešu izceļotāji no Vidzemes 19. gs. 60. gados. 1863. gadā Lauros dzīvojuši vismaz 367 latvieši. Jau 1867. gadā tie uzcēla skolas un lūgšanas namu, kas kļuva par kolonijas sabiedriskās dzīves centru.

Pēc Latvijas un Igaunijas valstu nodibināšanās Lauru koloniju sadalīja starp Igauniju (2/3) un Latviju (1/3 teritorijas, kur izveidojās Kacēnu pagasts, tagad – Kačanova). 20. gs. 20. gadu sākumā Lauru skolā mācības notika tikai igauņu valodā, taču no 1925. gada sāka darboties latviešu pamatskola.

20. gs. 30. gados Lauros pastāvēja apmēram 500 latviešu saimniecības. Otrā pasaules karā ciemu gandrīz pilnībā nopostīja. 1944. gadā Laurus iekļāva Krievijas Pa-

domju Federatīvās Sociālistiskās Republikas teritorijā (tagad – Krievijas Federācijā).

Lauru iedzīvotāji smagi cieta no deportācijām gan 1940. – 1941. gadā, gan arī pēc Otrā pasaules kara. Tie, kuri pārdzīvoja izsūtījumu Sibīrijā, nedrīkstēja atgriezties iepriekšējā dzīvesvietā, tādēļ daudzas ģimenes pēckara gados apmetās Latvijā un Igaunijā.

Lauru baznīcas ķieģelis (atvests uz Latviju 2017. gadā)

Lauru evaņģeliski luteriskā baznīca

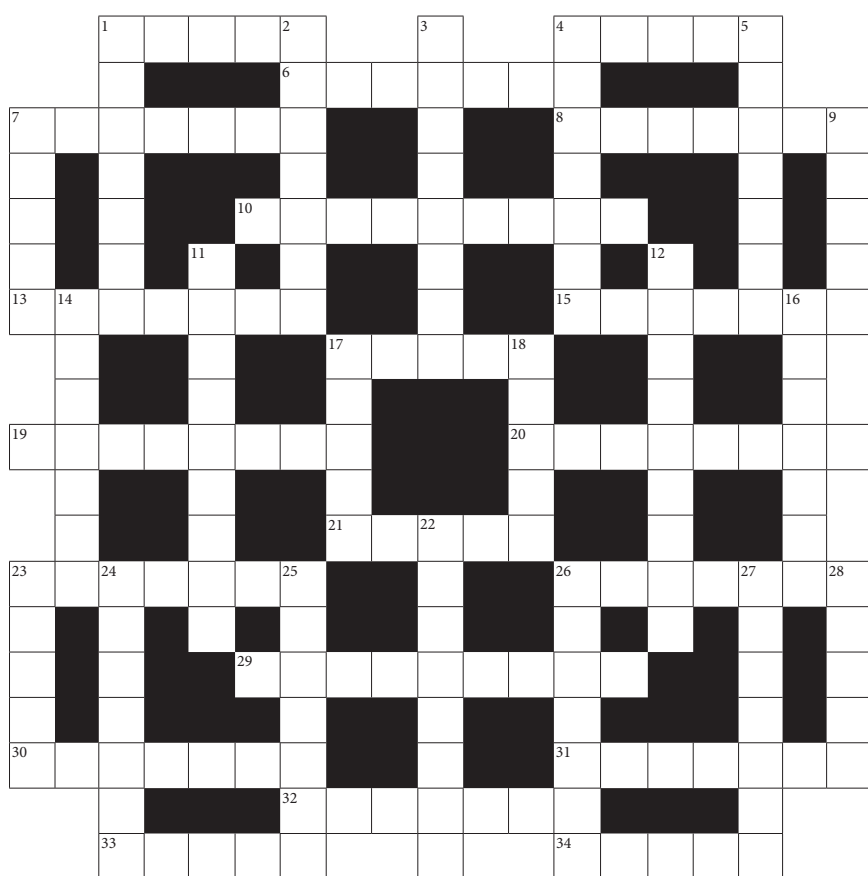
Ļaužu grupa Artūra Grūža mājas priekšā Lapkovā, Lauru kolonijā, 1931. gadā

Siena vešana Artūra Grūža saimniecībā, Lapkovā, Lauru kolonijā (Igaunijā) 1932. gada vasarā

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

4. Karpu dzimtas zivis. 5. Izstarotāji. 7. Darvas destilācijas atlikums. 9. Gaujas pieteka. 11. Viduslaiku buru kuģi. 12. Cilvēku kopums, kurus vieno kopīgi mērķi. 14. Apdāvināts cilvēks. 16. P. Čaikovska opera. 17. Zodiaka zvaigznājs. 18. Pilsēta Jemenas dienvidrietumos. 21. Novada centrs Vidzemē. 23. Balto mālu šķirne. 24. Nīderlandiešu jūrasbraucējs (1603-1659). 25. Apģērbtas (kājas). 26. Sadauzīta. 27. Angļu dabaspētnieks (1809-1882). 28. Tāizemes agrākais nosaukums.

Krustvārdu mīklas

(Nr. 29) atrisinājums

Līmeniski. 4. Terabaits. 7. Parki. 8. Irāka. 9. Reveranss. 10. Prauli. 11. Igo. 13. Saunas. 18. Pontons. 21. Nereta. 23. Dinārs. 24. Brno. 25. Seda. 26. Inerti. 28. Oktets. 29. Statūts. 34. Kamols. 35. Rao. 37. Garūta. 38. Polimorfa. 39. Jaukt. 40. Klupe. 41. Akmentiņa.

Stateniski. 1. Maketi. 2. Bamako. 3. Katara. 4. Tirole. 5. Sisslas. 6. Skaras. 12. Goti. 14. Kornete. 15. Insekti. 16. Verns. 17. Metrs. 19. Anita. 20. Arats. 22. Abi. 23. Dao. 27. Etna. 30. Dainas. 31. Slēpta. 32. Pasaka. 33. Stelpe. 35. Raizes. 36. Oforts.

Līmeniski. 1. Viegls tīklveida audums. 4. Liela jūras zivs ar garu ķermeni un smailu purnu. 6. Pilsēta ASV dienvidaustrumos. 7. Katēgoriski likt ko darīt. 8. Valsts Eiropā. 10. Rīkles gļotādas iekaisums. 13. Kazrags. 15. Lielbritānijas administratīvi politiskā sastāvdaļa. 17. Reliģisks grupējums. 19. Kuģu grupas, kas devušās ceļā kaujas kuģu apsardzībā. 20. Uzvedībā ierīgtas,

taktiskas. 22. Abavas pieteka. 23. Pilsēta Čehijas ziemeļaustrumos. 26. Neparastas, divainas. 29. Senlaicīgi, segti četriteņu rati ar garu treiliņu. 30. Uzsākt sacensības. 31. Attīstības pakāpe. 32. Apkampt. 33. Skotu izcelsmes angļu rakstnieks (1771-1832). 34. Latviešu aktieris (1910-1976). **Stateniski.** 1. Krodziņš Itālijā. 2. Despotisks priekšnieks. 3. Dienas strādnieki feodālajā Rīgā.

Laikraksts

BRĪVĀ LATVIJA

JOPROJĀM INFORMĒ, IZGLĪTO, IZKLAIDĒ

Pasūtīniet digitālo laikrakstu ŠEIT:

www.brivalatvija.lv/abone-interneta

vai maksājiet bankā SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,

Konta nr.: LV80UNLA0050016243516

ar piezīmi "BL abon" un norādot vārdu, uzvārdu, e-pastu un mājas adresi

Ik nedēļu izlasīsiet Jums svarīgu informāciju labā latviešu valodā.

Abonementa maksa:

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

Par reklāmu un sludinājumiem sazinieties ar redakciju Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, LV-1011, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv, tālr.: +371 67326761 vai +371 29439423

Jaunākā informācija arī mūsu sociālajos tīklos:

www.facebook.com/brivalatvija
www.twitter.com/briva_latvija

www.brivalatvija.lv

IN MEMORIAM

Atvadu vārdi Vītolu fonda ziedotājai BIRUTAI CELMAI

4. augustā Mūžībā devusies Vītolu fonda ziedotāja Biruta Celma, neparasti gaišs un labestīgs cilvēks. Savu mūžu, kuŗā netrūka bēdu, nelaimju un skumju, viņa nodzīvoja, ticot un pašļaujoties uz Dievu. Iespējams, tāpēc Birutas kundze spēja būt tik mīļa, saprotoša, pacietīga. Kad viņa devās prom no Latvijas, nomira viņas mazais dēliņš, kuŗam nav pat savas kapa vietas, tika zaudēts arī dzīvesbiedrs, zaudētas mājas un Tēvzeme... Tomēr svešumā, Anglijā, laimējās sastapt tautieti Arvedu Celmu, un turpmākie gadi tika pavadīti saskaņā un mīlestībā. Arveds Celms pēc studijām Mansfildas kolledžā tika ordinēts par mācītāju Londonā, Svētās Annas baznīcā, vēlāk viņu iecēla par Baznīcas pārvaldes Lielbritānijā vikāru. Tad ģimene devās uz Kanadu, kur brīvajā laikā abi kopā ar Birutu aktīvi piedalījās Daugavas Vanagu darbā. Sešdesmit gadu kopdzīves laikā Birutas kundze Arvedam bija neatlaidīga un centīga palīdzē visās dzīves jomās.

2004. gada pavasarī Celmu ģimene atgriezās dzimtenē. Viņi dzīvoja savā mājā – Rīgā, Pārdaugavā. Kad astoņdesmit septiņu gadu vecumā Arveds aizgāja mūžībā, Birutas kundze nodibināja mācītāja Arveda Celma

piemiņas stipendiju. Kopā ir atbalstīti seši jaunieši no Ventspils novada – Agnese Razgaite absolvēja ekonomikas studijas; Toms Zariņš izstudēja būvniecību; Andā Arbidāne – medicīnu; Reinis Rohbahs – būvniecību; Anna Brokāne – klavier spēli. Šajā gadā Biruta ļoti vēlējas atbalstīt kādu teoloģijas studentu, un stipendija tika piešķirta pēdējā kursa studentei Bellai Briškai, kuŗa jūnijā studijas absolvēja. Stipendiāte Agnese Razgaite atvadoties raksta: “Uzzinot, ka Birutas Celmas laiks šaisaulē ir noslēdzies, mani pārņem skumjas, jo esam palikuši par vienu dāsnu un sirdssiltu, inteligentu un ga-

rīgu cilvēku mazāk. Bet viņas un viņas vīra vārda piemiņa ir palikusi, jo pateicoties Birutas kundzes dāsnajai vēlmei, viena Latvijas studente pirms 11 gadiem guva iespēju studēt, kas bija viens no nozīmīgākajiem pamatakmeņiem, lai uzbūvētu stabilu pamatu profesionālajai izaugsmei. Bet ne tikai. Šī studente iepazinās ar nesavtību un patiesu sirsnību, cik tā ir īsta un klātesoša. Pamatvērtībām, kas būtiski ietekmēja skatījumu uz lietām un radīja izpratni par nepieciešamību atbalstīt līdzcīvēkus. Šī studente biju es, man bija dota iespēja saņemt Birutas dāvāto labestību. Paldies viņai par to! Paldies par iespēju saņemt labo, lai to dāvātu tālāk nākamajām paaudzēm!”

Vītolu fondā Birutas kundze bija allaž mīļi gaidīts viesis. Viņa vienmēr prata pateikt labākos un sirsnīgākos vārdus, stiprināt un mierināt, kad tas bija nepieciešams. Kopā tika atzīmētas arī dzimšanas dienas un vārda dienas. Bet īstu svētku sajūtu viņa prata uzburt fonda rīkotājās senioru jeb sudraba fonda Ziemassvētku ballītēs. Ik reizi viņa svētīja fonda darbu, vēlēja veiksmi un izdošanos, un šie laba vēlējumi vienmēr piepildījās, jo Dieva zīmei latviešu dzīvesziņā

vistuvāk, šķiet, stāvēja viņa. Birutas kundze visu mūžu vadīja ticība Dievam – gan kristīgajam, gan mūsu tautas lolotajam – tam taisnīgajam, visu tikumu veicinātājam, augstāko padomu devējam. Viņa pati prata un mācīja citiem dzīvot pateicībā Dievam par visu, bet galvenokārt par to, ka mums visiem ir iespēja dzīvot brīvā Tēvzemē.

Vītolu fondā Birutu Celmu mēdza dēvēt par sargeņģeli – tik gaiši pat visdrūmākajā dienā kļuva, kad vērs durvis un tajās smaudoša parādījās Birutas kundze. Tā vairs nenotiks, jo viņa ir devusies pie saviem mīļajiem – pie dēla, kuŗa piemiņai Likteņdārzā aug un zaļo pašas stādītais kociņš, pie vīra, kuŗš rāmi dus tepat Latvijā – Meža kapos, pie citiem tuvajiem, kuri garajos dzīves gados bijuši sastapti un iemīlēti.

Tik gaišas, tik spilgti baltas ir zvaigznes tumšajās augusta debesīs, un pa baltu, baltu ceļu turp šobrīd dodas tik ļoti, ļoti balta dvēselīte, lai mums no tās nezināmās tālienes mūžam sūtītu savu svētību un mīlestību. Lai gaišs un balts ceļš mūžībā!

Vītolu fonds
www.vitolufonds.lv

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Ģertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija: Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011 (Darba laiks P.O: 9-17, Pk.: 9-13)
Tāl. (redakcijā) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.)
Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants.
NN6 7TJ. Tāl. 01788823438, fakss 01788822441.
Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;
pieņem Rietumu abonementus, izņemot
Vācijas un Zviedrijas.

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju
varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur Brīvās Latvijas mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.
Tiem Brīvās Latvijas lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi Laiks – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt Laiku pa gaisa pastu no ASV.
• par 6 mēn. – EUR 186
• pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Ik gadu dāvanā – Laika Mākslas kalendārs!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā: AS SEB banka, kods UNLALV2X, nr.: LV80UNLA0050016243516, ar piezīmi LAIKS un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-
Komerciālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm. Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā – SEB Banka, nr.: LV60UNLA0050018705154, vai, sūtīt naudu vai čeku Brīvās Latvijas atbalstam mūsu pārstāvei **Sarmītei Janovskis**, Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick, Northants, NN6 7TJ.

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

Vēlaties uzzināt
par tautiešiem Lielbritānijā?

www.latviesiem.co.uk

NEKROPOLE

PERSONU, NOTIKUMU UN KAPU KULTŪRVĒSTURISKA ENCIKLOPĒDIJA

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju
Nekropole.info
arī materiāli, veicot mērķa ziedojumus.
Šis ir unikāls projekts, kuŗam nav analoga pasaulē.
Mēs tveram pasaules aizejošo vēsturi, par centrālo asi,
ap kuŗu viss griežas, liekot Latvijū.
Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kuŗš gan darīs, ja ne mēs paši?!
[www.nekropole.info!](http://www.nekropole.info)

VISAS LATVIJĀ IZNĀKUŠĀS GRĀMATAS
VARAT IEGĀDĀTIES PIE
LIELĀKĀ GRĀMATU TIRGOTĀJA

“LATVIJAS GRĀMATA”

SIA “L. Grāmata”
Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tāl. +371 67223294
Tālrunis +371 67227248
E-pasts: lgramata@lgramata.lv

RAKSTIET, ZVANIET, UN GRĀMATAS JUMS
PIESŪTĪS PA PASTU

**PASAULES
LATVIEŠU
KULTŪRAS
KONFERENCE**

CĒSIS, 2019. GADA 29.-30. SEPTEMBRIS

SPORTS

SPORTS

SPORTS

(Turpinājums no 1. lpp.)

Turpretī abiem mūsu vīru due-
tiem šis turnīrs izvērtās gaužām
neveiksmīgs. **Aleksandrs Samo-
ilovs** un **Jānis Šmēdiņš** grupas
turnīra pirmajā spēlē divos setos
zaudēja Krievijas volejbolistiem –
17:21, 18:21 un izslēgšanas tur-
nīra pirmajā kārtā ar 1:2 (21:19,
20:22, 16:18) Itālijas spēlētājiem.
Līdz ar to viņiem čempionāts
bija beidzies, paliekot 17. vietā.

Tāda pati – 17. – vieta tika arī
Mārtiņam Pļaviņam ar **Edgaru
Toču**. Abu savainojuma dēļ viņi
grupas turnīra pēdējā spēlē ne-
izgāja laukumā, un tas pats noti-
ka nākamajā dienā pirms izslēg-
šanas spēļu pirmās kārtas. Viņi
nepiedalīsies arī četru zvaigžņu
turnīrā turpat Maskavā. Mārti-
ņam Pļaviņam jāārstē kājas sa-
vainojums.

Latvijas pludmales volejbola
duets **Toms Šmēdiņš/Haralds
Regža** Budapeštā izcīnīja trešo
vietu Pasaules tūres vienas zvai-
gzes posmā. Šmēdiņš/Regža ie-
priekš savā apakšgrupā uzvarēja
vienā no divām spēlēm un iz-
slēgšanas turnīru sāka no pirmās
kārtas, kuŗu pārvarēja, bet cetur-
daļfinālā viņi divos setos pārspē-
ja Michailu Samoilovu/Aleksan-
dru Soloveju, kuŗiem turnīrā bija
otrais numurs.

**Toms Šmēdiņš un Haralds
Regža**

Pusfinālā viņi ar rezultātu 0:2
(16:21, 20:22) zaudēja norvēģiem
Danielam Bergerūdā/Lāšam
Tveitam Reterholtam, kuŗiem
turnīrā bija astotais numurs. Ar
sesto numuru izsētie Šmēdiņš
un Regža bronzas dueli ar 2:0
(21:18, 23:21) pārspēja japāņu
Kensuki Šodži/Masato Kurasa-
ku, kuŗiem bija trešais numurs.

Šmēdiņš/Regža pirms šim sa-
censībām Polijas pilsētā Mal-

borgā tika līdz Pasaules tūres
vienas zvaigznes posma cetur-
daļfinālam. Samoilovs/Solovejs
aizvadītajā nedēļā izcīnīja pirmo
vietu Cēsīs notikušajā **ERGO
Open 2019** Latvijas čempionāta
posmā.

VALMIERIETIS IRONMEN SACENSĪBĀS

Valmierietis **Mārtiņš Apinis**
(30) piedalījās pasaules mēroga
pustriatlonā, kas norisinājās Ko-
lorado pavalsts Boulderā pilsē-
tas apkārtnē.

Vispirms bija jāpeld divi kilo-
metri, tad jābrauc ar riteni 80
kilometri un beidzot jānoskrien
20 kilometri. Lielākais šķērslis
bija lielais 33° C karstums un
retinātais kalnu gaiss. Bet Mār-
tiņš varonīgi pabeidza kā 823. no
nepilniem trīs tūkstošiem dažā-
da vecuma dalībniekiem.

Valda Lēvenšteina

ROLLERSLĒPOŠANA

Pasaules čempionātā rollerslē-
pošanā Madonā piedalījās vai-
rāk nekā 160 rollerslēpotāju no
14 pasaules valstīm, Latvijas spor-
tists **Raimo Vigants** Madonā
notiekošajā Pasaules čempionātā
rollerslēpošanā izcīnīja trešo
vietu 20 kilometru distancē ar
masu startu. Viru konkurencē

20 kilometru distancē sešus apļus
visātrāk veica zviedrs Viktors
Gustafsons, kurš distancē pa-
vadīja gandrīz 39 minūtes.

Otrās vietas ieguvējs itālietis
Mateo Tanelis liderim zaudēja 0,3
sekundes, bet vēl divas desmit-
daļas lēnāks bija pieaugušo kon-
kurencē šogad debitējušais Rai-
mo Vigants.

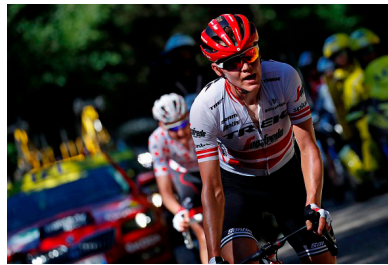
Zīmīgi, ka Latvijas sportisti
iepriekš elites konkurencē ne-
bija izcīnījuši šādus panākumus
pasaules čempionātos. Šajā pašā
konkurencē startēja arī Indulis
Bikše, kurš no pirmās vietas at-
palika par 51,2 sekundēm, ie-
ņemot 18. vietu. Kopumā finišu
sasniedza 32 sportisti. Dāmu
konkurencē Latvijas sportiste
Kitija Auziņa pirmās vietas ie-
gūvējai zaudēja nedaudz vairāk
kā septiņas ar pusi minūtes un
ieņēma pēdējo – 19. vietu junio-
ru čempionātā. No Latvijas spor-
tistiem augstvērtīgāko rezultātu
uzrādīja Ilvars Bisenieks, kurš
liderim zaudēja 22,1 sekundi un
ierindojās uzreiz aiz labāko des-
mitnieka. Divas minūtes un asto-
ņas sekundes uzvarētājam zau-
dēja Niks Saulītis, ieņemot 19.
vietu, bet uzreiz aiz viņa pēc 11
sekundēm finišēja Lauris Kapar-
kalējs. Savukārt Artūrs Alek-
sanders Lule no līdera atpalika trīs
minūtes un 43,8 sekundes, iz-
cīnot 24. pozīciju. Vienīgā Lat-
vijas sportiste Līva Šahno uzva-
rētājai zaudēja sešas minūtes un
38,3 sekundes, ierindojoties 13.
vietā starp 16 konkurentēm.

Juniori Niks Saulītis un Ilvars
Bisenieks Madonā “Smeceris
sila” trasē izcīnīja piekto vietu
pasaules čempionāta rollerslēpo-
šanā komandu sprinta sacensī-
bās. Juniori sacentās deviņu kilo-
metru distancē brīvajā stilā, Sau-
lītim un Biseniekam finišējot pēc
19 minūtēm un 43,86 sekundēm.

SKUJIŅŠ IZCĪNA 15. VIETU EČ GRUPAS BRAUCIENĀ

Latvijas šosejas riteņbraucējs
Toms Skujiņš Nīderlandē izcī-
nīja 15. vietu Eiropas čempionāta
grupas braucienā, kuŗā uzvarēja
itālietis Elia Viviani.

Riteņbraucēji veica 172 kilo-
metru garu distanci, kas bija ie-
vērojami īsāka nekā iepriekšējos
trīs gadus. Ļoti tehniskajā un

vējinajā trasē jau noirma-
jiem kilometriem tika turēts ļoti
augsts temps. Sākuma daļā spor-
tisti brauca 46 kilometru garo
ievadapli, kam sekoja 11 apli pa
11,5 kilometriem.

Ievadapli, kas veda pa klajumu,
spēcīgā vēja dēļ grupa sadalījās
vairākās daļās. Jau tajā velosipē-
da riepa neizturēja Emilam Lie-
piņam, kurš bija spiests apstāties.
Saņēmis komandas biedra Māra
Bogdanoviča ratu, viņš atgriezās
sacensībās un ievērojami uzla-
boja savas pozīcijas. Līdz vadoša-
jai grupai gan tikt neizdevās, bet
Bogdanovičs, ziedojoties kom-
andas labā, bija spiests izstāties.

Arī turpinājumā sacensību
temps tika turēts ļoti augsts. No
vadošās grupas atpalika arī Alek-
sejs Saramotins un vēlāk Krists
Neilands, kuŗi pievienojās Liepi-
ņam sekotāju grupā. Tīkmēr li-
deru vidū kā vienīgais no Baltijas
valstu riteņbraucējiem turējās
Toms Skujiņš. Sākoties pēdējam
aplī, lideru trijnieks sekotājiem,
tostarp Skujiņam, bija priekšā 48
sekundes. Tomēr tad pārsvars
sāka strauji rukt. Nīderlandes un
Francijas sportisti darīja visu, lai
atrāvienu noķertu. Trīs kilomet-
rus pirms finiša solo izrāvienu
veica beļģis Lampārts, kuŗam
sekot spēja Viviāni, bet Aker-
mans no ciņas par uzvaru iz-
stājās. Grupa ar Skujiņu finišēja
33 sekundes pēc uzvarētāja. Sku-
jiņš cīnījās līdz pēdējam metram
un finišēja 15. vietā. Arī iepriek-
šējos trīs gadus Latvijas elites vīri
spējuši finišēt labāko 20 sportis-
tu skaitā. Bet šoreiz pārējie Lat-
vijas riteņbraucēji, tāpat kā liel-
lākā daļa no startējušajiem, finišu
nesasniedza.

ŠACHS

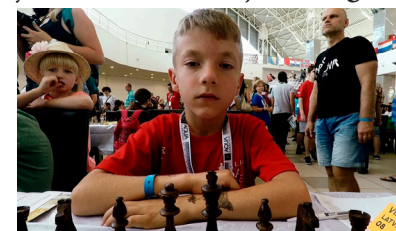
Ziemeļvalstu lielākā šaha festi-
vāla RTU *Open 2019* galveno
balvu ar izcīnītajiem 7,5 punktiem
deviņās partijās ieguva Lat-
vijas šachists **Igors Kovaļenko**,
kļūstot tikai par otro pašmāju

pārstāvi, kurš spējis uzvarēt šajās
sacensībās.

**Igors Kovaļenko (pa labi) ar
izcīnīto kausu**

Festivāla deviņu gadu ilgajā
vēsturē šis ir otrais gadījums, kad
pirmo vietu iegūst Latvijas pār-
stāvis – 2015. gadā uzvarēja Alek-
sejs Širovs. Ar tādu pašu punktu
skaitu – 7,5 – galvenā jeb A tur-
nīra otrajā vietā ierindojās Lie-
tuvas šachists Šarūns Šulskis, bet
trešajā pozīcijā ar septiņiem
punktiem – Armēnijas pārstāvis
Armans Mikaeljans. Jauniešu jeb
U-14 turnīrā pirmajā vietā ie-
rindojās Jaroslavs Smirnovs, otr-
rajā – Sergejs Minejevs (abi no
Krievijas), bet trešajā – Latvijas
jaunais šachists **Miķelis Vingris**.

Miķelis Vingris

Festivāla klasiskā šaha turnī-
ros spēlēja 598, bet ātrā šaha un
ātrspēles turnīros – 574 šahisti,
kopējam dalībnieku skaitam sa-
sniedzot vēsturiski lielāko spor-
tistu skaitu – 1172. No Latvijas
spēlētājiem spēcīgāko desmit-
niekā iekļuva arī Nīkita Meškovs.

DAŽOS VĀRDOS

- Jaunā tenisiste **Kamila Bar-
tone** Vācijas pilsētā Hehingenā
izcīnīja pirmo uzvaru ITF serijas
turnīros un tiek pirmo reizi
iekļauta WTA ranga tabulā.

- Starptautiskās sacensībās va-
saras biatlonā Norvēģijā Latvijas
pārstāvji **Andrejs Rastorgujevs**
un **Baiba Bendika** ieņēma at-
tiecīgi 22. un 17. vietu. Junioru
konkurencē **Patricija Eiduka**
ierindojās piektajā vietā.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas evaņģēliskajā draudzē Rīgā,
Akas ielā 13, svētdien, **25. augustā**,
plkst. 13 dievkalpojums (ar kafijas
galdu). Kalpos mācītāja Ieva Puriņa.
Nākamie dievkalpojumi: **8. septembrī**
plkst. 13 (draudzes KOPSAPULCE),
22. septembrī plkst. 13, **13. oktobrī**
plkst. 13 (ar kafijas galdu un svētdie-
nas skolu), **27. oktobrī** plkst. 13.

VĀCIJA

DIEVKALPOJUMI

Frankfurtē pie Mainas, Emmaus
draudzes baznīcā, *Alt-Eschersheim*
22, *Frankfurt-Eschersheim* dievkalpo-
jums **29. septembrī** un **8. decembrī**
plkst. 14. Draudzes dievkalpojums vadīs mācī-
tājs Rolands Eimanis. Pēc dievkalpo-
juma – kopīgs kafijas un tējas galds

Draudzes namā. Informācija par diev-
kalpojumiem atrodama arī Frankfur-
tes Latviešu biedrības mājaslapā: <http://frankfurteslatviesi.lv/dievkalpojumi>.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas
draudzes namā, *Butjadinger Str. 59*,
18. augustā plkst. 11 dievkalpojums
ar mazu bērnu kristīšanu. Kalpo diak.
L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosen-
bergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Bekhofas latv. baznīcā (*Am Beckhof*
44, *Bielefeld*) **1. septembrī** plkst. 14.30
dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze.
Pēc dievkalpojuma kafijas galds
Draudzes namā.

Annabergā, pils kapelā, *531275
Bonn, Annaberger Str. 400*, svētdien,
22. septembrī, plkst. 15 dievkalpo-
jums ar dievgaldu. Dievkalpojumu
vadīs mācītājs Rolands Eimanis. Pēc
dievkalpojuma sadraudzīga tikšanās
pie kafijas galda.

ANGLIJA

Baltijas ceļa 30. gadadiena sest-
dien, **24. augustā**, plkst. 12 *Hyde*
parkā, *Physical Energy Statue, Hyde*
Park, London W2 3XA, 0300 061 2000

1989. gada 23. augustā 2 miljoni
igauņu, latviešu un lietuviešu izveido-
ja 675 km garo Baltijas ceļu, kas šķēr-
soja visas trīs Baltijas valstis un tādē-
jādi iestājās par savu neatkarību un
brīvību. Atzīmējot īpašo notikumu,
visi laipni aicināti uz baltiešu kopā
sanākšanu *Hyde* parkā, svinot viens
otra kultūru ar dziesmām, dejām un
spēlēm. Aicinājums līdzī nēmt grozi-
ņus kopējam piknika galdam. Visi
laipni aicināti!!!

ZVIEDRIJA

**Norčepingas latviešu ev. lut.
draudzes** 70 darbības gadu jubilejas

svētku dievkalpojums ar Svēto Vakar-
ēdienu **8. septembrī** plkst. 13.30
Hedvigas baznīcā Norčepingā. Dienas
mude: *Uzceliet no sevis pašiem kā dzī-
viem akmeņiem garīgu namu* (1. Pēt.
2:5). Piedalās prāv. Zilgme Eglite un
māc. Dr. Normunds Kamergrauzis.
Dievkalpojumu muzikāli kupli-
nās “Krietera ansamblis” no Stokhol-
mas. Pie ērģelēm *Ulf Tellin*. Pēc diev-
kalpojuma kopīgas svētku pusdienas
draudzes namā. Lūdzu, uz mielastu
pieteikties, zvanot vai rakstot draudzes
priekšniecei Silvijai Johansson (073-
080 50 99) vēlākais līdz 1. septembrim.
Visi laipni aicināti un gaidīti!

Stokholmas ev. lut. draudzē
Zviedrijā svētdien, **25. augustā**, Kapu
svētki, plkst. 14 latviešu 3 nodalīju-
mos Meža kapos, *Skogskyrkogården*.

307_{Lv}

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā
iesniedz ērti arī no sava tālrunā!

Svētdien, **22. septembrī**, dievkalpo-
jums plkst. 14. Pēc dievkalpojuma
draudzes Padomes sēde. Svētdien,
6. oktobrī, plkst. 14 Pļaujas svētku
dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma
tradicionālā loterija.

Upsalas draudzē sestdien, **5. ok-
tobrī**, plkst. 14 Pļaujas svētku diev-
kalpojums Vindhems baznīcā.